

SODANKYLÄN KUNNAN JULKAISUJA 2018



HYVINVOINTIKERTOMUS

Vuosiraportti 2018
Hyvinvointisuunnitelma 2019

Hyväksytty KH 6.11.2018
Hyväksytty KV 15.11.2018

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO

Mikä on hyvinvointikertomus ja miksi se tehdään?	3
Hyvinvointikertomustyö Sodankylän kunnassa	3
Kuka sitä hyvinvointikertomusta tekee?	4
Hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2019 toteutus	4
Hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2019 rakenne	4

I AJANKOHTAISKATSAUS KUNTALAISTEN HYVINVOINTIIN

1. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	5
1.1. Talous ja elinvoima hyvinvoinnin edistäjinä	6
Elinkeinot ja työllisyys	6
Kunnan talous	6
Väestö	7
Asuminen	7
Terveystiedon edistäminen Sodankylässä	7
Perusterveydenhuollon lääkärikäynnit	8
Erikoissairaanhoidon	8
Vammat ja myrkytykset	8
Päihteiden käyttö	8
Suun terveydenhuolto	9
1.2. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	10
1.3. Nuoret ja nuoret aikuiset	10
1.4. Työikäiset	12
Toimeentulo ja työllisyys	12
1.5. Ikäihmiset	14
Terveys	14
Vanhustyön palvelut - ennaltaehkäisevä työ, tukipalvelut, kotihoito ja tehostettu palveluasuminen	15
2. Yhteenveto kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta vuosiraportissa 2019	17

II TOIMENPIDESUUNNITELMAN 2018 TOTEUMA

Painopistealue 1: Turvallinen arki ja ympäristö	18
Painopistealue 2: Viihtyisä ympäristö	20
Painopistealue 3: Osallistuva yhteisö	22
Yhteenveto vuoden 2018 hyvinvointisuunnitelman toteumasta	25

III HYVINVOINTISUUNNITELMA 2019

Painopistealue 1: Turvallinen arki ja ympäristö	26
Painopistealue 2: Viihtyisä ympäristö	27
Painopistealue 3: Osallistuva yhteisö	28

LIITTEET

Liite 1: Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	29
Liite 2: Vuosiraportissa 2019 käytetyt indikaattorit	30
Liite 3: Hyvinvointityöryhmän kokoonpano	31

JOHDANTO

Mikä on hyvinvointikertomus ja miksi se tehdään?

Kuntalain 1 §:n perusteella hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Terveydenhuoltolain 12 §:n 1 mom. velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä. Sen lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Laajassa hyvinvointikertomuksessa asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määrittellään niitä tukevat toimenpiteet, joita seurataan ja päivitetään vuosittain osana kunnan muuta strategia-, ohjelma-, talousarvio-, toiminta- ja käyttösuunnitelmatyötä.

Hyvinvointikertomuksessa yhdistetään hyvinvoinnin indikaattoritietoa toimintaympäristöstä saatuun tietoon, jolloin hyvinvointikertomusta voidaan hyödyntää monipuolisesti kunnan talouden ja toiminnan suunnittelussa.

Hyvinvointikertomus ohjaa kunnan hyvinvointipoli-
tiikkaa. Hyvinvointikertomuksessa asetettujen tavoit-
teiden ja määriteltyjen painopistealueiden ja toimen-
piteiden (= hyvinvointisuunnitelma) lisäksi kertomus
kokoaa yhteen kunnan hyvinvointiin ja terveyden
edistämiseen liittyvät asiakirjat ja ohjelmat.

Hyvinvointikertomustyö Sodankylän kunnassa

Sodankylän kunnan hyvinvointikertomus toteutetaan Kuntaliiton hallinnoiman sähköisen hyvinvointikertomuksen mallin mukaisesti.

Sodankylän kunnassa on laadittu ensimmäinen laaja hyvinvointikertomus valtuustokaudelle 2009–2012. Valtuustokaudelle 2013–2016 ei ole olemassa kunnanvaltuuston hyväksymää hyvinvointikertomusta, mutta vuonna 2015 on laadittu suppea hyvinvointikertomus (hyväksytty khall 13.6.2016, tiedoksi kvalt 22.9.2016). Keväällä 2016 käynnistettiin laajan Hyvinvointikertomuksen 2017–2020 valmistelu ja laaja kertomus hyväksyttiin kunnanhallituksessa 28.11.2016 ja valtuustossa 1.12.2016. Vuosiraportti eli Hyvinvointikertomus 2018 hyväksyttiin kunnanhallituksessa 28.11.2017 ja valtuustossa 14.12.2017. Vuoden 2018 hyvinvointikertomus toteutettiin tavallista vuosiraportointia laajempana kokonaisuutena, sillä kunnassa vuonna 2017 meneillään olleen Osallistuva Sodankylä-hankkeen myötä kuntalaisilta ja sidosryhmiltä saatiin kerättyä laajasti hyvinvointiin liittyvää materiaalia ja toimenpide-ehdotuksia, joita hyödynnettiin suunnitelman laatimisessa.

Vuosiraporttia 2018 ja hyvinvointisuunnitelmaa 2019 on aloitettu työstämään keväällä 2018 ja sitä työste-
tään rinnakkain talousarvion kanssa, niin että hyvin-
vointikertomus viedään kunnanhallituksen ja valtuus-
ton hyväksyttäväksi marraskuussa 2018.

Vuosille 2020 ja 2021 laaditaan vuosiraportit, ja syksyllä 2020 aloitetaan laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen niin, että keväällä 2021 kautensa päättävä valtuusto hyväksyy sen vuosille 2021-2025.

HYVINVOINTIKERTOMUS ON STRATEGINEN ASIAKIRJA

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä.

Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline.

Kunnassa valmistellaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Lähde: THL

Kuka sitä hyvinvointikertomusta tekee?

Hyvinvointikertomuksen koordinoitavastuu on Sodankylän kunnassa hallintopalveluissa, jossa koordinoituvuutta tekee hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikertomuksen valmistelutyöhön osallistuu laaja joukko asiantuntijoita kunnan kaikilta toimialoilta – johtoryhmä toimii hyvinvointikertomustyön ohjausryhmänä ja eri toimialojen edustajista koottu hyvinvointityöryhmä seuraa hyvinvointisuunnitelman toteutumista, arvioi oman toimialansa näkökulmasta kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa, esittää tarkennuksia ja lisätoimenpiteitä suunnitelmaan. Hyvinvointityöryhmän jäsenet toimivat oman toimialansa yhdyshenkilöinä hyvinvointikertomustyössä.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden eteen tekevät työtä monet muutkin tahot, kuten poliisi, pelastuslaitos, seurakunta, yritykset, kyläyhdistykset, vapaaehtoisjärjestöt ja muut kolmannen sektorin toimijat. Lisäksi kunnassa on myös lakisääteisiä toimijoita, kuten vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto, jotka työskentelevät erityisryhmien hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnanhallituksen asettama Hyvinvointi- ja turvallisuusfoorumi tuo nämä tahot yhteen hyvinvoinnin edistämisen ja hyvinvointitiedon jakamisen merkeissä kaksi kertaa vuodessa. Vuonna 2018 hyvinvointi- ja turvallisuusfoorumi on kokoontunut yhden kerran.

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2019 toteutus

Vuosiraporttia vuodelle 2019 on aloitettu työstämään keväällä 2018 ja sitä työstetään rinnakkain talousarvion kanssa, niin että hyvinvointikertomus viedään kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi marraskuussa 2018.

Vuosiraportissa 2019 arvioidaan lyhyesti kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa vuosina 2017-2018. Arviointi perustuu kunnan toimialoilta ja sidosryhmiltä saatuun tietoon, sekä valtakunnalliseen tilastotietoon (viimeisimmät tilastotiedot ovat vuodelta 2016-2017). Lisäksi vuosiraportissa tarkastellaan vuoden 2018 hyvinvointisuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteumaa. Vuosittain tarkennetaan ja tarvittaessa päivitetään tavoitteet ja toimenpiteet seuraavalle vuodelle.

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2019 rakenne

- I Ajankohtaiskatsaus kuntalaisten hyvinvointiin
- II Hyvinvointisuunnitelman 2018 toteuma
- III Hyvinvointisuunnitelma 2019



I AJANKOHTAISKATSAUS KUNTALAISTEN HYVINVOINTIIN

1. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Sodankylän kuntalaisten hyvinvointiin liittyvää indikaattoritietoa on saatavilla sähköisen hyvinvointikertomuksen perus- ja täydentävistä indikaattoreista sekä kunnan omista tilastoista ja kyselyistä. Sähköisessä hyvinvointikertomuksessa on käytetty useita tietolähteitä, joista yleisin on Sotkanet.fi – tilastot. Kunnan indikaattoritietoja verrataan vastaaviin väestö- ja elinkeinorakenne kuntiin. Kunnan johtoryhmä on valinnut indikaattoritietojen vertailukunniksi Kittilän, Sotkamon ja Nurmeksen. Lisäksi kunnan indikaattorituloksia verrataan Lapin ja koko maan indikaattorituloksiin.

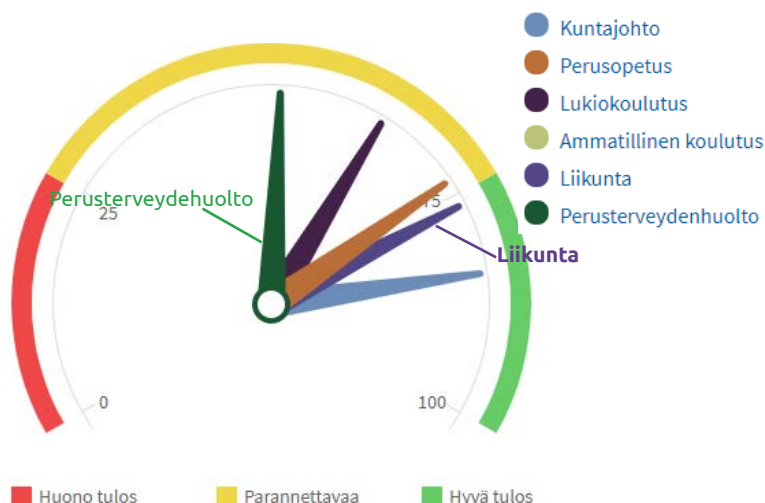
Sotkanet on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylläpitämä indikaattoripankki / tietopalvelu, joka tarjoaa kaikista Suomen kunnista viimeisimpään voimassa olevaan kuntajakoon perustuen keskeisiä väestön hyvinvointia ja terveyttä koskevia tietoja vuodesta 1990 alkaen. Sotkanetin avulla voidaan hakea sosiaali- ja terveysalaan liittyvää indikaattoritietoa eri aluetasoilla muun muassa absoluuttisina ja suhteutettuina lukuarvoina.

TEAvisari on Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) ylläpitämä sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattori. Tulokset kuvaavat terveydenedistämisaktiivisuutta (TEA) eli kunnan toimintaa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. TEAvisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta. Mittaamisessa on keskitytty erityisesti organisaatioiden kykyyn integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisaation perustoimintaan, niin että saavutetaan vaikutuksia kuntalaisten terveydessä ja hyvinvoinnissa. TEAvisarin tiedot kerätään kunnilta säännöllisesti kahden vuoden välein. Perusterveydenhuollon, liikunnan, ammatillisten oppilaitosten ja lukioiden tiedonkeruut ovat parillisina vuosina ja peruskoulujen ja kuntajohdon tiedonkeruut parittomina vuosina.

Sotkanet-palvelussa ja TEAvisarissa viimeisimmät päivitetty tiedot ovat vuoden 2017 tilastoja.

Vuonna 2017 TEAvisarin mukaan Sodankylässä **perusterveydenhuollon ja liikunnan osalta terveydenedistämisaktiivisuus on kehittynyt positiivisesti** verrattuna kahden vuoden takaisiin tuloksiin. Kehitystä on kuvattu kuvioissa 1-3 ja tarkemmin seuraavassa kappaleessa 1.1 Talous ja elinvoima.

Kuvio 1. Terveydenedistämisaktiivisuus Sodankylässä 2017 (lähde: TEAvisari, päivitetty 12.10.2018)



Kuvio 2. Terveydenedistämisaktiivisuus Sodankylässä, vertailutieto 2015-2017 (lähde: TEAvisari, päivitetty 12.10.2018)

	2015	2017
Terveydenedistämisaktiivisuus (kok)	63	67
Liikunta	73	76
Perusterveydenhuolto	39	51

Kuvio 3. Terveydenedistämisaktiivisuus Sodankylässä 2017, vertailutieto verrokkikunnittain. (lähde: TEAvisari, päivitetty 12.10.2018)

	Sodankylä	Koko maa	Lappi	Kittilä	Sotkamo	Nurmes
Terveydenedistämisaktiivisuus (kokon.)	67	70	64	67	66	64
Liikunta	76	73	67	56	62	43
Perusterveydenhuolto	51	66	56	40	66	57

1.1. Talous ja elinvoima hyvinvoinnin edistäjinä

Elinkeinot ja työllisyys

Viimeisimmät tilastotiedot työpaikoista ovat vuodelta 2015, jolloin Sodankylässä tilastoitiin työpaikkoja olevan 3473 kappaletta. Sodankylässä työpaikkojen määrä on ollut laskeva vuosien 2010 - 2015 välillä. Työpaikat jakautuivat aloittain seuraavasti: alkutuotanto 8,1%, jalostus 22,8% ja palveluala 67,8%.

Vuonna 2015 suurimmat työllistäjät Sodankylässä toimialoittain olivat terveys- ja sosiaalipalvelut, tukku- ja vähittäiskauppa sekä kuljetus ja varastointi, julkinen hallinto ja maanpuolustus sekä kaivostointiminta ja louhinta. Sodankylän suurimmat työllistäjät ovatkin Sodankylän kunta, Jääkäriprikaati ja kaivosyhtiöt alihankkijoinen. Sodankylässä myös maa-, metsä-, ja kalatalous on merkittävä työllistäjä huolimatta alkutuotannon työpaikkojen määrän laskusta valtakunnallisesti.

Koko maassa palvelutyöpaikkojen määrä on suurimassa kasvussa, mutta Sodankylässä merkittävin kasvu on ollut kaivostyöpaikkojen määrässä - vuoden 2015 tilastotiedoissa ei vielä näy todellinen kaivosteollisuuden merkitys viime vuosina. Paljon on uusia työpaikkoja syntynyt sen jälkeen – mm. Kevitsan laajennusinvestointien myötä. Uusien työpaikkojen ja kohonneiden keskipalkkojen ansiosta kuntalaisten ostovoima on kasvanut. Ostovoiman kasvu näkyy kaupassa ja kylän yleisenä vilkastumisena.

Kaivannaisteollisuuden vahva kasvun myötä Sodankylän kunnanvaltuusto hyväksyi 15.3.2018 kokouksessaan kuntaan oman kaivosohjelman, joka ohjaa kunnan omaa toimintaa kaivostoimialaan liittyvässä kehittämisessä ja määrittää maankäytön suunnittelun ja kuntakaavoituksen vaikutusten arvioinnin lähtökohtia ja tavoitteita. Kaivosohjelmassa on määriteltä myös kunnan toimenpidesuunnitelma, ehdotukset yhteistyön kehittämiseksi kaivostoimialan kanssa sekä kunnan erityisesti seurantaan asettamat tavoitteet. Pitkän aikavälin tavoitteet ja seuranta on määriteltä vuosille 2020, 2023, 2026 ja 2049. Ohjelmassa on myös kuvattu kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet kaivannaisteollisuuteen liittyvissä asioissa.

Kuvio 4. Sodankylän kunnan merkittävimmät tuloerät ja toimintakate, kehitys 2014-2017
(lähde: Tilinpäätös 2017)

	2014	2015	2016	2017
Valtionosuudet	25 010 915	25 364 918	26 197 815	26 015 493
Verotulot	35 844 300	36 540 886	36 970 653	36 539 818
Investoinnit, netto	5 932 586	2 423 766	4 240 995	4 504 972
Lainat	26 382 415	28 449 342	27 952 936	27 506 532
Toimintakate	57 920 022	57 736 280	60 968 879	59 143 954

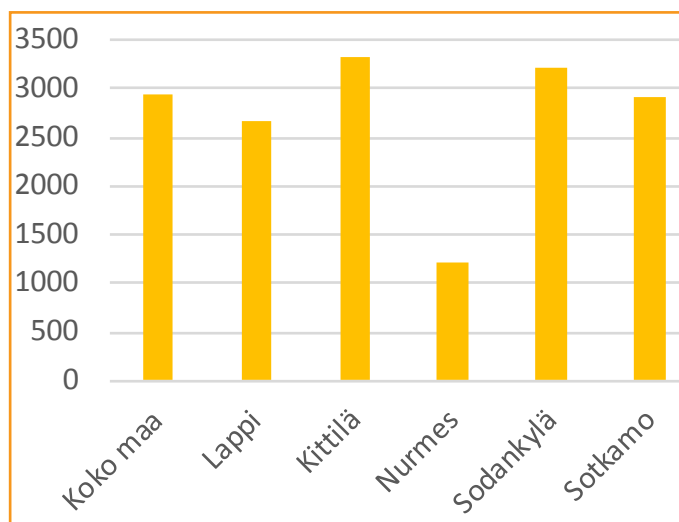
Kunnan talous

Kunnan talous on kestäväällä pohjalla, vaikka kunnassa on meneillään ja suunnittelilla myös isoja investointeja. Kunnan tilinpäätös vuodelta 2017 oli positiivinen, kumulatiivista ylijäämää oli yli 2,4 miljoonaa euroa.

Kunnallisveroprosentti on maakunnan alhaisimpia ja verotulot ovat pysyneet lamasta huolimatta lähes samalla tasolla edellisiin vuosiin nähden. Kunnan velkamäärä väheni lähes puoli miljoonaa euroa, velkaa oli asukasta kohden 3531 euroa. Verrokkikunnista vain Kittilällä oli suurempi lainakanta asukasta kohden. Sotkamon, Nurmeksen, Lapin ja koko maan lainakannat olivat alhaisemmat.

Kuviosta 4. nähdään Sodankylän kunnan merkittävimpien tuloerien ja toimintakatteen kehitys vuosina 2014-2017.

Kuvio 5. Lainakanta vuonna 2017, euroa / asukas
(lähde: sotkanet.fi)



Väestö

Sodankylän asukasluku oli vuonna 2017 **8545** henkeä. Asukasluku väheni 108 hengellä edelliseen vuoteen verrattuna. Muutos oli -1,2%. Asukasluku on ollut pienoisessa laskussa jo 90-luvun puolivälistä alkaen.

Sodankylän väestörakenne on koko maata hieman iäkkäämpää; alle 15-vuotiaiden määrä on vähäisempi kuin koko maassa, kuten myös työikäisen työvoiman määrä. Ikäihmisten määrä on myös korkeampi Sodankylässä kuin muualla maassa.

Väestörakenne

alle 15-vuotiaita	13,3%
15-64-vuotiaita	60,8%
yli 64-vuotiaita	25,9%.

Sodankylän asukaslukuun vaikuttaa mm. kuntien välinen nettomuutto. Nettomuutto saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Sodankylän nettomuuttoluvut ovat olleet jo pitkään negatiivisia eli kuntaan muuttaneiden määrä on huomattavasti pienempi kuin kunnasta pois muuttaneiden määrä.. Vuonna 2016 kuntien välinen nettomuuttoa / 1000 asukasta kohti Sodankylässä oli -85 asukasta. Vuonna 2015 saman indikaattorin luku oli -19.

Huolimatta kaivannaisteollisuuden tuomista ulkomaisista yhtiöistä ja työvoimasta sekä kuntaan vastaanotetuista kiintiöpakolaisista Sodankylän väestöstä vain 1,3% oli ulkomaalaistaustaisia.

Sodankylässä asuu vuoden 2015 tilastotiedon perusteella **478** saamelasta (lähde: Saamelaiskäräjät).

Saamelaisten ikäjakauma

0-17-vuotiaat	120
18-24-vuotiaat	56
25-34-vuotiaat	58
35-54-vuotiaat	103
55-74-vuotiaat	106
Yli 75-vuotiaat	35

Saamelaisväestön väestölaskenta ja ikärakenne-laskenta tehdään neljän vuoden välein yhtä aikaa Saamelaiskäräjien vaalien kanssa. Seuraavan kerran taulukko päivitetään vuonna 2019.

Lapsiperheistä
21,5%
on yksinhuoltaja-
perheitä

Sodankylässä
asuu **2344**
perhettä, joista
32,1%
on lapsiperheitä

Asuminen

Sodankylässä asutaan tilavasti, omakotitalopainotteisesti ja omistusasunnoissa. Vuonna 2017 Sodankylässä oli 4089 asuntokuntaa. Yhden hengen asuntokuntia näistä oli 41,5 %. Luku on suurempi kuin Sotkamosssa, mutta pienempi kuin muissa verrokikunnissa, Lapissa tai koko maassa.

Rivi- ja omakotitaloissa asui koko väestöstä 86,2%. Tämä on yli kaksinkertainen luku verrattuna koko maahan, jossa rivi- ja omakotitaloissa asuu 39,4% koko väestöstä. Vuokra-asunnoissa Sodankylässä asuu vain 27,9% väestöstä. Vuokra-asunnoissa asuvien määrä on laskenut hitaasti vuodesta 2005 alkaen.

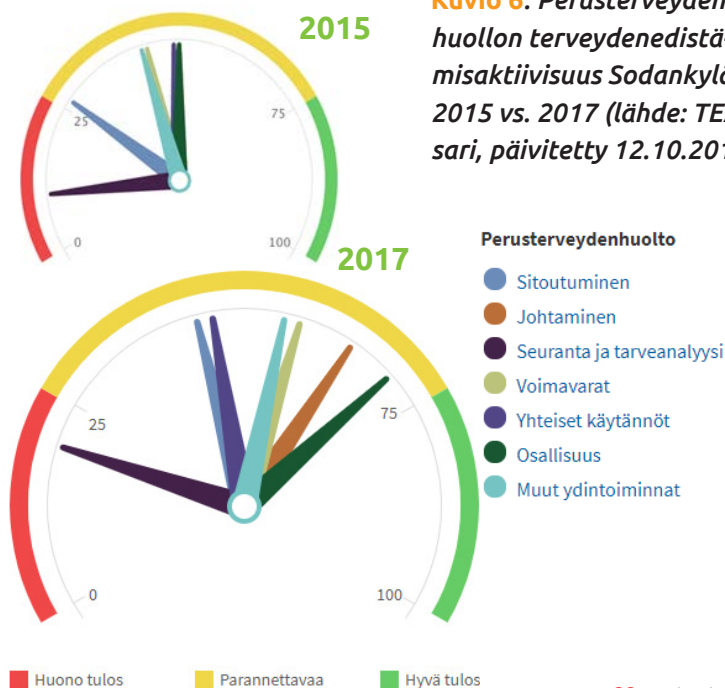
Terveystiedon edistämisen ja perusterveydenhuollon

Perusterveydenhuollon terveydenedistämisen aktiivisuus on kasvanut vuoden 2015 lukemista. Vuonna 2015 aktiivisuus kokonaisuutena oli 39/100 ja vuonna 2017 51/100.

Terveydenedistämisen aktiivisuutta tarkastellaan tarkemmin organisaation terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sitoutumisen, johtamisen, seurannan ja tarveanalyysin, voimavarojen, yhteisten käytänteiden, osallisuuden ja muiden ydintoimintojen mittareilla. Kuviossa 6 on kuvattu perusterveydenhuollon terveydenedistämisen aktiivisuuden em. osa-alueet mittarilukemina vuonna 2015 ja 2017. Lisätietoa osa-alueista löytyy TEAviisari-palvelusta.

Terveydenedistämisen aktiivisuus on kehittynyt monella osa-alueella positiivisesti ja perusterveydenhuollossa palveluita kehitetään koko ajan aktiivisesti. Seuraava tietojenkeruu tapahtuu vuonna 2019, ja tulosten odotetaan paranevan edelleen.

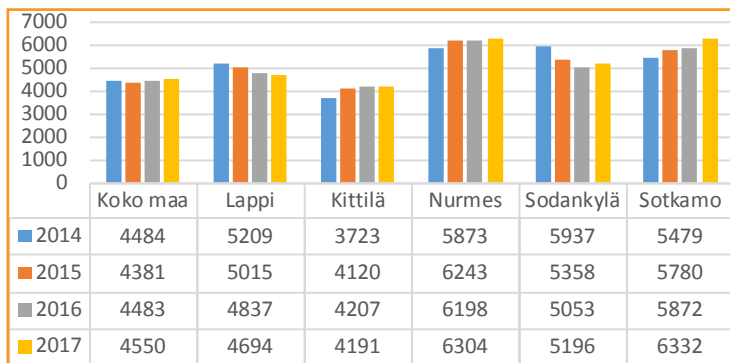
Kuvio 6. Perusterveydenhuollon terveydenedistämisen aktiivisuus Sodankylässä, 2015 vs. 2017 (lähde: TEAviisari, päivitetty 12.10.2018)



Perusterveydenhuollon lääkärikäynnit

Perusterveydenhuollon lääkärikäyntien määrä 1000 asukasta kohden vuonna 2017 on kasvanut Sodankylässä 143 yksikköä edellisvuodesta. Käyntejä oli keskimäärin enemmän kuin Kittilässä, Lapissa ja koko maassa, mutta vähemmän kuin Nurmeksessa ja Sotkamossa. Pidemmän aikavälin vertailussa käyntimäärät ovat kuitenkin laskussa. Yhtenä tekijänä pienen kasvun taustalla voidaan pitää parantunutta lääkäritilannetta, jonka ansiosta jonoja on päästy purkamaan. Sodankylässä on tällä hetkellä hyvä lääkäritilanne; seitsemästä lääkärin virasta kuusi on täytetty.

Kuvio 7. Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki käynnit yhteensä/1 000 asukasta (lähde: sotkanet.fi)

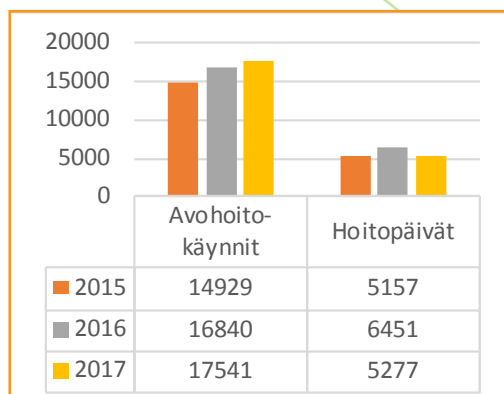


Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidolla tarkoitetaan hoitoa, jonka kohteena on asiakkaan jossakin elimessä tai elinjärjestelmässä oleva ongelma. Erikoissairaanhoito vaatii erikoisanalan erityisosaamista tai esimerkiksi sellaisia laitteita tai valmiuksia, jotka on keskitetty suurempiin sairaanhoidon yksiköihin. Perusterveydenhuollon palvelut Sodankylä tarjoaa ylläpitämässään terveyskeskuksessa.

Vuonna 2017 **erikoissairaanhoitoon budjetoidut määrärahat riittivät hyvin**. Erikoissairaanhoidon hoitopäivien määrä tippui 1174 päivällä. Sen sijaan avohoitokäyntien määrä lisääntyi 701:llä käyntikeralla. Avohoitokäyntien määrä on ollut viime vuosina kasvava.

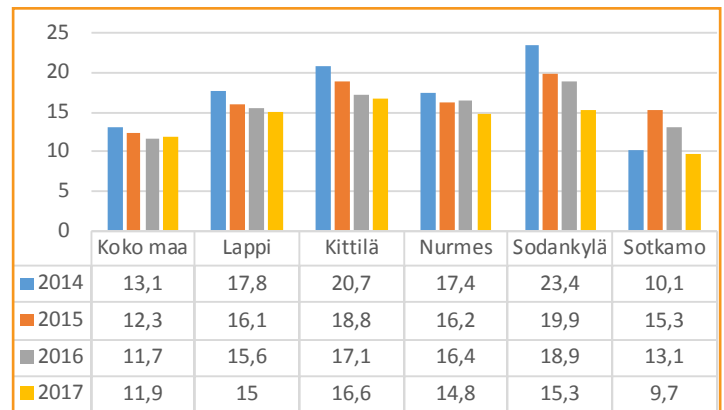
Kuvio 8. Erikoissairaanhoidon hoitopäivät ja avohoitokäynnit 2015-2017 (lähde: Sodankylän kunnan TP 2017)



Vammat ja myrkytykset

Sodankylässä diagnosoidut vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden takia sairaalahoitoa vaatineet tapaukset ovat olleet jo usean vuoden ajan laskussa. Vuonna 2017 määrä laski edellisvuodesta selkeästi ja oli koko Lapin tasolla, mutta korkeampi kuin verrokkikunnissa Kittilää lukuunottamatta.

Kuvio 9. Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25-64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (lähde: sotkanet.fi)



Päihteiden käyttö

Sodankylän kunnassa on myyty vuonna 2017 **puhdasta alkoholia 10,7 litraa asukasta kohti**. Koko maassa kulutus on keskimäärin yli 3 l vähemmän, ja luku on myös verrokkikuntaa korkeampi Kittilää lukuunottamatta (23,1 l). Lapissa tulokseen vaikuttaa todennäköisesti matkailu ja erityisesti laskettelukeskusten alkoholijuomien myynti.

Sodankylässä käytetään **vuosittain 52,5 euroa per asukasta päihdehuollon erityispalveluihin**. Luku on todella korkea verrattuna koko maahan, Lappiin ja muihin verrokkikuntiin. Alkoholin myyntitilastot ja päihdehuollon kustannukset eivät myöskään ole suoraan verrannollisia keskenään, sillä vaikka Kittilän alkoholinmyynti on yli kaksinkertainen muihin verrokkikohteisiin verrattuna, ei se näy Kittilän päihdehuollon erityiskustannuksissa, jotka ovat huomattavasti matalammat kuin Sodankylässä.

Poliisin mukaan huumausainerikokset ovat pienoises- sa nousussa Sodankylässä, vaikka käyttäjäkunta ei ole laajentunut. Kesä 2018 näkyi poliisin tilastoissa myös kasvaneina päihtyneiden kiinniottoina.

Nuorten päihteidenkäytön osalta suurin huolenaihe on lisääntynyt nuuskan käyttö.

Erityisesti nuorten nuuskankäyttö huolettaa

Suun terveydenhuolto

Sodankylän kunnassa suun terveydenhuollon asiakaskäyntien määrä oli vuonna 2017 yhteensä 8410 käyntiä. Käynteihin sisältyy kaikki käynnit hammaslääkärillä, suuhygienistillä ja hammashoitajilla. Käyntien määrä on kasvanut vuoteen 2015 verrattuna, jolloin käyntejä oli 7617.

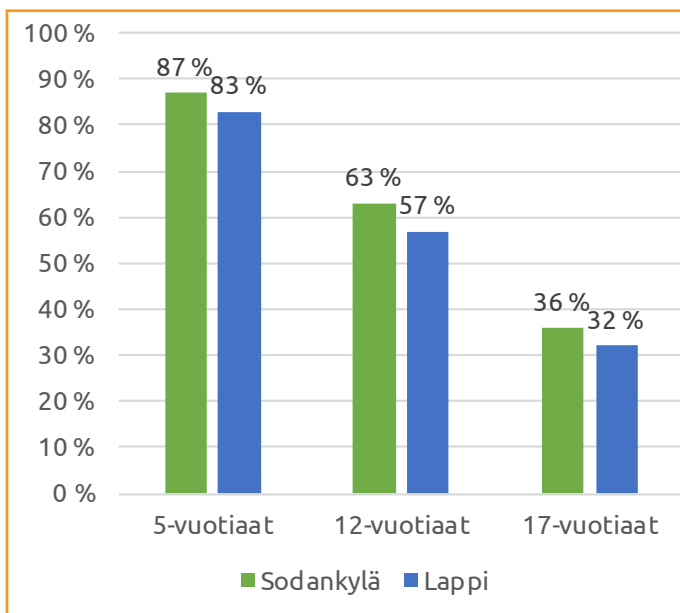
Myös hoidossa käyneiden potilaiden määrä on kasvanut viime vuosina pikku hiljaa:

2015	2813 potilasta
2016	2880 potilasta
2017	2978 potilasta

Kasvaneita lukuja selittää mm. se, että vuonna 2017 suun terveydenhuollossa pitkään täyttämättä ollut hammaslääkärin virka saatiin täytettyä.

Lasten ja nuorten osalta Sodankylän kunnassa suun terveys on todella hyvällä tasolla ja täysin tervehampaisten 5-17 vuotiaiden määrä on meillä korkeampi kuin Lapissa keskimäärin.

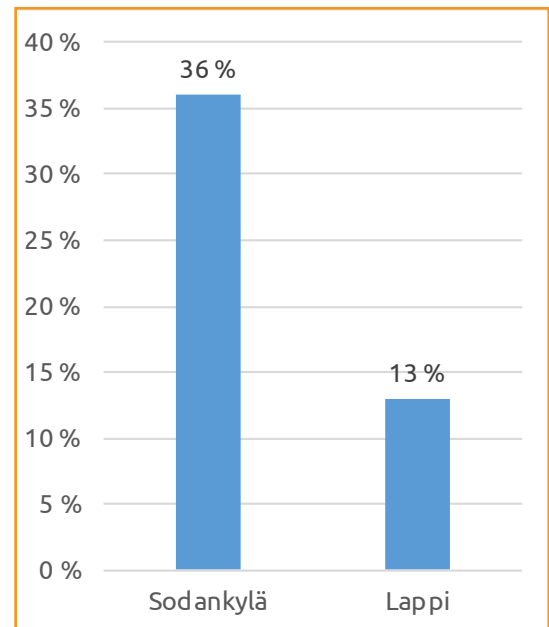
Kuvio 10. Täysin tervehampaisten 5-17 vuotiaiden määrä prosentteina vuonna 2017 (lähde: Sodankylän kunnan suun terveydenhuollon tilastot)



Sodankylässä tarjotaan oikomishoitoa sitä tarvitseville lapsille ja nuorille hyvin. Hoidon suunnittelusta ja ohjauksesta vastaa ostopalveluna oikomishoidon erikoishammaslääkäri. Hoito toteutetaan pääsääntöisesti tehdasvalmisteisella irtokojeella, joka on kustannustehokas ja edullinen hoitomuoto.

Sodankylässä oikomishoitoa tarjottiin 520 (5-17 -vuotiaalle) potilaalle vuonna 2017. Tilastossa näkyvät myös hoidon loppusuoralla olevat ja valmiiksi hoitettut potilaat. Sodankylän kunnan oikomispotilaiden määrä on lähes kolminkertainen verrattuna Lapin keskiarvoon.

Kuvio 11. Oikomishoidossa vuonna 2017 olevat 5-17 vuotiaat Sodankyläläiset (lähde: Sodankylän kunnan suun terveydenhuollon tilastot)



Jotta kaikenikäisten kuntalaisten suun ja hampaiden terveydentila saadaan paremmaksi, tarvitaan terveydenedistämistyöhön lisää resursseja.



Tavoitteena
on kehittää
YHTEISTYÖTÄ
eri lasten, nuorten
ja perheiden
palveluissa

Tavoitteena
on lisätä
RESURSSEJA
ennaltaehkäisyyn
ja varhaiseen
tukeen

1.2. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Sodankylän kunnanvaltuusto on 6.9.2018 hyväksynyt Sodankylän kunnan lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman vuosille 2018-2020, johon on koottu tärkeimpiä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia kuvaavia indikaattoreita ja tietoja. Hyvinvointiohjelmassa kuvataan nykyinen palvelujärjestelmä, hyvinvoinnin uhkakuvat sekä strategiset tavoitteet ja toimenpiteet lähivuosille.

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelmasta varten tehdyn indikaattorivertailun ja analyysin mukaan Sodankylässä hyvinvoinnin nykytilanne on hyvä ja seuraa pääosin muun Suomen ja Lapin läänin muiden kuntien tilanteita. Monilla osa-alueilla hyvinvointia kuvaavat indikaattorit näyttävät jopa parempina kuin lähi-alueiden.

Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan kuntalaisten hyvinvointia laajasti eri ikäryhmissä. Koska lastensuojelulain (417/2007) 12 §:n mukaan kunnan on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi suunnitelma, joka hyväksytään kunnanvaltuustossa, ei vuoden 2018 hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa enää tehdä laajaa tarkastelua näiden ikäryhmien osalta.

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman seurannasta ja raportoinnista vastaa ohjelman laatinut työryhmä. Ohjelma päivitetään, kun tuorein tilastotieto on käytettävissä nykytilan kuvausta varten. Seuraava päivitys toteutuu 2019 vuoden lopulla, kun THL:n kouluterveyskyselyn tulokset julkaistaan. Lisäksi työryhmä laatii sivistyslautakunnalle ja perusturvalautakunnalle vuosittaisen koosteen kehittämistarpeiden ja tavoitteiden toteutumisesta. Ensimmäinen kooste laaditaan syksyllä 2019. Lasten ja nuorten hyvinvointiin tehdään myös lyhyt katsaus hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa 2019.

Sodankylän lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma 2018-2020 löytyy kunnan kotisivuilta www.sodankyla.fi.

1.3 Nuoret ja nuoret aikuiset

Kts. kohta 1.2.: Nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin tilaa on tarkasteltu 6.9.2018 hyväksytyssä Sodankylän kunnan lasten ja nuorten hyvinvointiohjelmassa 2018-2020.

Kuvio 12. Sodankylän kunnan lasten ja nuorten hyvinvointiohjelmasta 2018-2020 koostettua tietoa



1.4 Työikäiset

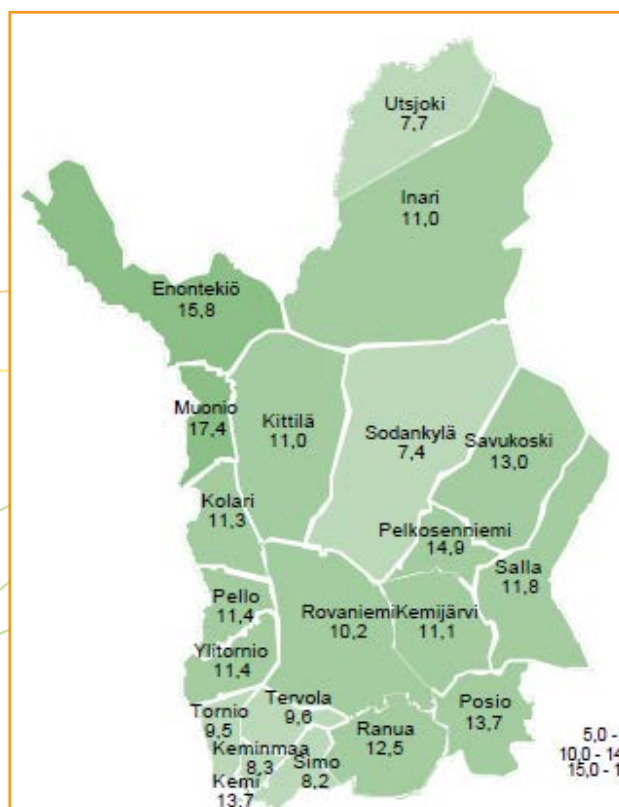
Toimeentulo ja työllisyys

Vuonna 2017 Sodankylän väkiluku oli 8545 henkeä, josta työllistä työvoimaa 3465 henkeä. Työllisyysaste kunnassa oli siis 68,4%. Työllisestä työvoimasta 85,4 prosenttia työskenteli omassa kunnassaan, 14,6% kävi työssä kotikunnan ulkopuolella.

Sodankylän kunnan taloudellinen huoltosuhde vuonna 2016 oli 149,7. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaista sataa työssäkäyvää kuntalaista kohti oli 149,7 ei-työssäkäyvää henkilöä. Tähän joukkoon lasketaan esimerkiksi lapset, opiskelijat, työttömät sekä eläkeläiset. Vuonna 2016 koko maan taloudellinen huoltosuhde oli 142. Mitä pienempi kunnan taloudellinen huoltosuhde on, sitä suurempi on työssäkäyvien kuntalaisten joukko, mikä vaikuttaa positiivisesti kunnan talouteen ja elinvoimaan.

Työllisyyden osalta Sodankylässä tilanne on hyvin positiivinen. **Työttömien osuus väestöstä, nuorisotyöttömien määrä sekä vaikeasti työllistyvien määrä ovat Sodankylässä laskusuunnassa.** Työttömien osuus väestöstä Sodankylässä oli vuonna 2016 12,9%. Työttömyys on lähtenyt vuosien 2017-2018 aikana nopeaan laskuun. Vuoden 2018 syyskuussa Sodankylän työttömyysprosentti oli ennätyksellisen alhainen, vain 7,4%, ollen alhaisin kaikista Lapin kunnista. Koko Lapin tasolla luku oli syyskuussa 10,7%

Kuvio 13. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain (lähde: TEM Työnvälitystilasto)



7,4 %
Sodankylän
työttömyysprosentti
syyskuussa 2018

Sodankyläläinen
tienasi keskimäärin
189 €
enemmän kuin muissa
Lapin kunnissa
vuonna 2017

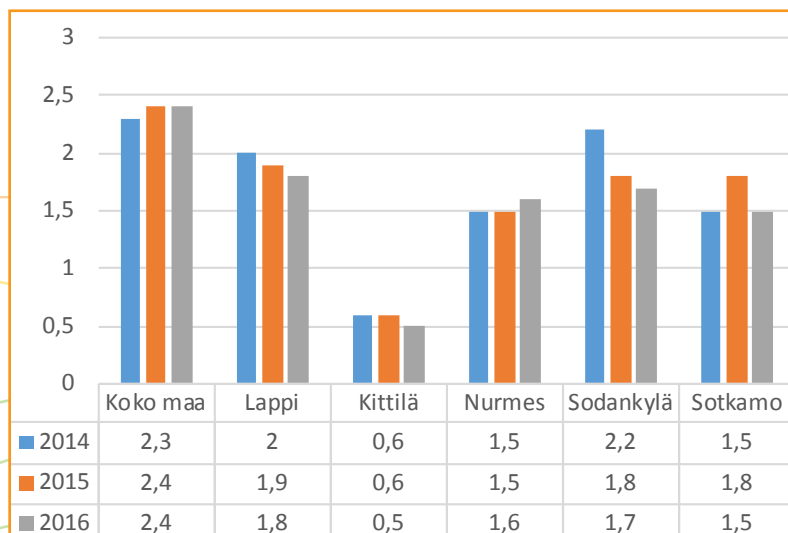
Marraskuun alussa Sodankylässä oli avoimia työpaikkoja 55 kappaletta (www.paikat.te-palvelut.fi). Työpaikoista valtaosa oli kaivos- sekä matkailu- ja ravintola-alan työpaikkoja.

Nuorisotyöttömien lukumäärä on myös laskussa. 18-24-vuotiaasta työvoimasta työttöminä on ollut vuonna 2014 (12,8 %), 2015 (11,2) ja vuonna 2016 (12,0). Vuonna 2017 nuorisotyöttömien määrä on Sodankylässä tippunut 9,7%.

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15-64-vuotiaista oli vuonna 2014 Sodankylässä (5,2), 2015 (5,9) ja 2016 (6,3). Vuonna 2017 vaikeasti työllistyvien määrä oli 5,2%. Luku on pienempi kuin koko maassa (5,6%) ja pienempi kuin Lapissa keskimäärin (6,1%).

Sodankylän kunnan asukkaiden tulot ovat myös keskimääräisesti muita lappilaisia suurempia. **Sodankylän kunnan asukkaan vuoden 2017 tulot ovat 189 euroa suuremmat kuin keskimäärin muissa Lapin kunnissa.** Vuonna 2006 Sodankylän kunnan asukkaiden tulot olivat 48 euroa suuremmat kuin keskimäärin Lapissa, eli tulojen kasvu viimeisen 11 vuoden aikana on ollut selkeää. (Lähde: Tulot tulonsaajaryhmittäin ja alueittain, Verohallinnon tilastotietokanta)

Kuvio 14. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, % vastaavikäisestä väestöstä (lähde: sotkanet.fi)



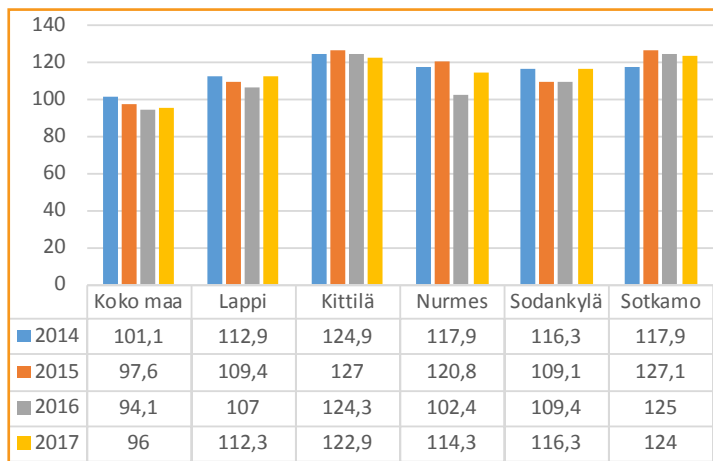
Perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle 1.1.2017. Kunnan vastuulle jäivät täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta indikaattoritietoja vuodelta 2017 ei vielä ole saatavissa.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä on laskenut suoraan verrannollisesti työttömyysprosentin laskun kanssa.

Vuonna 2014 toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä vastaavanikäisestä väestöstä oli 2,2% (taulukossa sinisellä), vuonna 2015 1,8% (taulukossa ruskealla) ja vuonna 2016 1,7% (taulukossa mustalla). Prosenttiosuus on pienempi kuin koko maassa (2,4%), mutta muiden verrokikuntien kanssa saman tasoinen.

Sairauspäivärahaa saaneiden määrä 25–64-vuotiaiden keskuudessa oli Sodankylässä vuosina 2014–2016 laskussa, mutta **vuonna 2017 on nähtävissä pientä nousua sairauspäivärahaa saaneiden keskuudessa**. Sodankylän arvo on pienempi kuin Sotkamossa ja Kittilässä, mutta suurempi kuin koko maassa ja Lapissa.

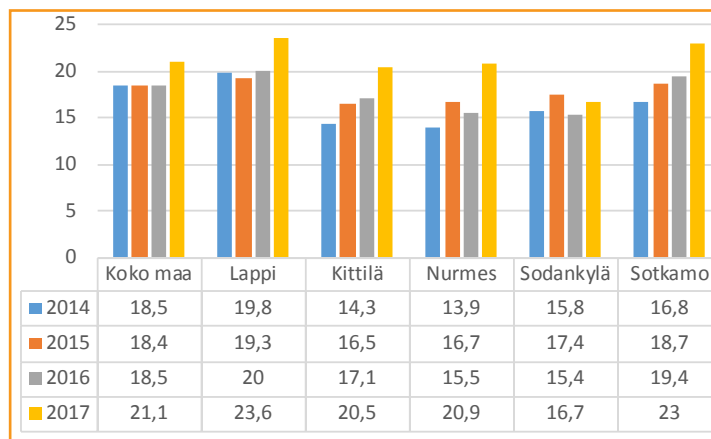
Kuvio 15. Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (lähde: sotkanet.fi)



Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä oli vuonna 2017 pienessä nousussa edellisiin vuosiin verrattuna.

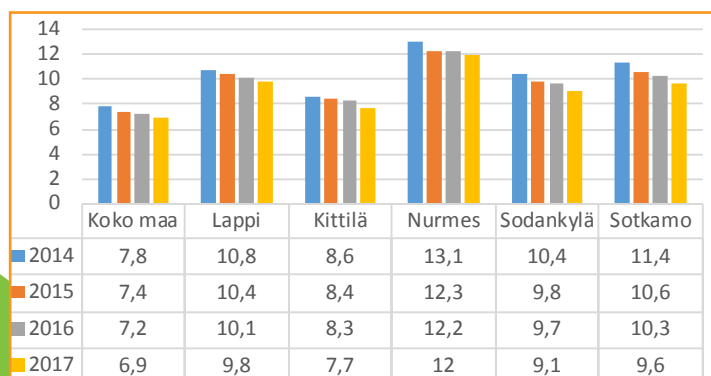
Muihin verrokikuntiin verrattuna, sekä koko maan tilanteeseen ja Lappiin verrattuna Sodankylän verrokkiluku on edelleen alhainen, mutta mahdollisen noususuhdanteeseen jatkumiseen tulee kuitenkin kiinnittää huomiota tulevina vuosina.

Kuvio 16. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (lähde: sotkanet.fi)



Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25 – 64-vuotiaiden määrä on Sodankylässä laskusuhdanteessa. Vuonna 2014 prosenttiosuus oli 10,4% vuonna 2015 9,8%, vuonna 2016 9,7% ja vuonna 2017 9,1%. Vuoden 2017 arvo on pienempi kuin Nurmeksessa, Sotkamossa ja Lapissa, mutta suurempi kuin koko maassa ja Kittilässä.

Kuvio 17. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (lähde: sotkanet.fi)



Sodankylä on ollut mukana Lapin alueellisessa työllisyyskokeilussa, jonka avulla on saatu hyviä tuloksia pitkäaikaistyöttömien työllistymiseen liittyen.

Sodankylässä on käynnissä liikuntaneuvonta-hanke, jonka tavoitteena on tukea 18-64 v. työikäisiä liikunnan lisäämisessä

1.5 Ikäihmiset

Tilastokeskuksen väestoennusteiden mukaan Sodankylässä ikäihmisten määrä ja palvelutarpeet kasvavat aina vuoteen 2030 saakka. **Vanhustyössä asiakas-kunnan ikääntymiseen ja palvelutarpeiden nopeaan kasvamiseen on pyritty vastaamaan monin tavoin.**

Teknologiaa hyödynnetään palveluissa monipuolisesti; esimerkiksi kotihoidossa työntekijöillä on käytössä mobiiliohjausjärjestelmä ja asiakkaiden kotona asumisen tukena on erilaista turvateknologiaa. Lyhytaikaista ikäihmisten perhehoitoa tarjotaan Lokassa, sekä tavoitteena on saada perhehoitajapalvelu myös Kierinkiin. Vanhustyön henkilökunnan osaamista on kehitetty; mm. lisätty henkilökunnan sairaanhoidollista ja saattohoitotilanteisiin liittyvää koulutusta. Resurssien riittävyyttä on pyritty turvaamaan kehittämällä vanhustyön varahenkilöjärjestelmää, jossa on tällä hetkellä kolme vakituista työntekijää ja vuoden 2019 talousarviossa esitetään yhtä lisää. Kunnassa toimivat vapaaehtoiset tuovat merkittävän lisäarvon vanhustyöhön, ja vapaaehtoisten roolia halutaan vahvistaa. Palvelujen kehittämistyössä on kuultu niin asiakkaita, omaisia kuin vanhusneuvostoa. Vanhustyön kehittämisessä on hyödynnetty ja hyödynnetään aktiivisesti myös erilaisia hankkeita; syksyllä 2018 alkavassa työn sisällön kehittämishankkeessa Sodankylän Helmikoti on mukana yhdessä Kemin ja Rovaniemen kaupunkien kanssa.

Sodankylän vanhusneuvosto on keväällä 2018 antanut lausunnon ikäihmisten huomioimisesta hyvinvointityössä. Vanhusneuvosto kantaa huolta erityisesti vanhustyön resurssien riittävyydestä, henkilöstön jaksamisesta ja rekrytoinnin vaikeutumisesta. Vanhusneuvoston mukaan ikääntyvien palvelut tulee tuottaa jatkossa aktiivisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa ja järjestöjä hyödyntäen, niin että paikalliset asiat otetaan huomioon ja sivukyliä tilanne turvataan.

Tilastokeskuksen väestoennusteiden mukaan ikäihmisten määrä ja palvelutarpeet kasvavat Sodankylässä aina vuoteen 2030 saakka.

Vanhusneuvosto kiinnittäisi erityistä huomiota ikäihmisten digitaalisten palveluiden kehittämiseen sekä yksinäisyyteen, joka on jo nyt vakava ongelma - tämä huoli nousi esiin myös kuntastrategian kyläkierroksilla. Lausunnossaan vanhusneuvosto pitää tärkeänä myös vanhustyön vastuutahojen/-henkilöiden nimeämisen; vanhustöihin tulisi nimetä oma lääkäri, fysioterapeutti sekä mahdollisuuksien mukaan toimintaterapeutti hoitotyön turvallisuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi.

Terveys

Kansaneläke

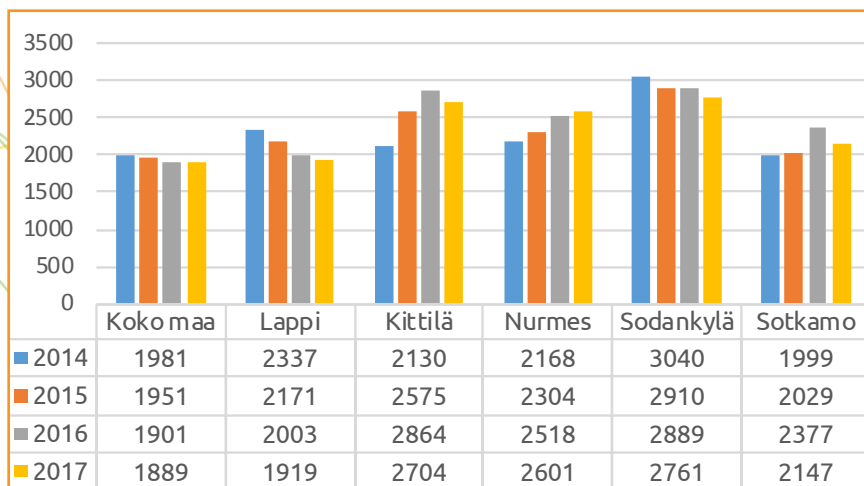
Täyttä kansaneläkettä saaneiden ikäihmisten (65-vuotta täyttäneiden) prosenttiosuus vastaavanikäisestä väestöstä kertoo täyttä kansaneläkettä saavien ikäihmisten määrän. Kansaneläkettä saavat ne ikäihmiset, joilla on vain vähän tai ei ollenkaan ansioeläkkeitä. Täyttä kansaneläkettä saavien osuus kertoo eläkeväestön pienituloisuudesta.

Sodankylässä täyttä kansaneläkettä on saanut vuosina 2014-2016 2,2% väestöstä ja vuonna 2017 2,0%. Täyttä kansaneläkettä saavien pienituloisten eläkeläisten määrä ei siis ole nousussa, vaan pienessä laskusuhdanteessa, joka voi johtua luontaisesta poistumasta.

Avoterveydenhuollon käynnit

Yli 65-vuotiaiden avohoidon lääkärikäyntejä / 1000 vastaavanikäisten kohti oli Sodankylässä vuonna 2017, 2761 kappaletta. **Ikäihmisten avohuollon lääkärikäyntien määrä Sodankylässä on laskenut vuoteen 2016 verrattuna yli 100 yksiköllä.** Vuodesta 2014 avohoitokäyntien määrä on ollut laskusuhdanteessa. Avohoidon lääkärikäyntien määrä on kuitenkin suurempi kuin muissa vertailukunnissa ja keskimäärin koko maassa ja Lapissa.

Kuvio 18. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä (lähde: sotkanet.fi)



Erityiskorvattavat lääkkeet

Ikäihmisten terveydentilaa arvioidessa voidaan tarkastella myös erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden prosenttiosuutta vastaavan ikäisestä väestöstä. Oikeus erityiskorvaukseen tarkoittaa, että korvausta saavalla henkilöllä on jokin vakava ja pitkäaikaista lääkitystä vaativa sairaus ja se kuvaa melko hyvin pitkäaikaissairastavuutta väestössä. Sodankylässä verrokkiluvut ovat olleet saman tasoisia jo useita vuosia. Vuonna 2014 66,1%, 2015 65,2 %, vuonna 2016 65,1% ja vuonna 2017 65,4%. Lukumäärä on suurempi kuin keskimäärin koko maassa ja Lapissa sekä Sotkamossa Kittilässä. Verrokkikunnissa vain Nurmeksessa lukumäärä on suurempi.

Vammat ja myrkytykset

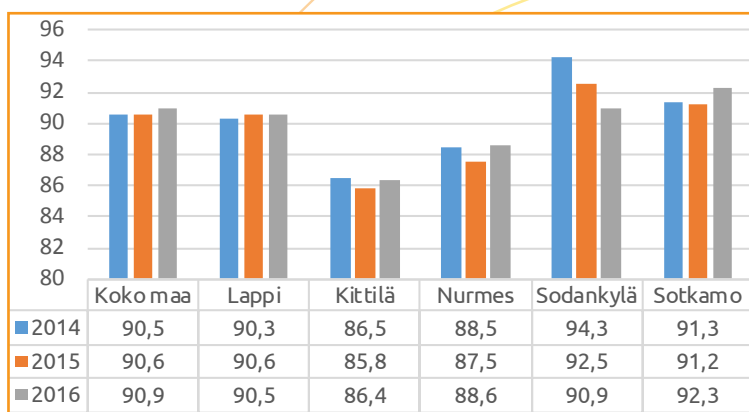
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettujen 65 täyttäneiden osuus vastaavaniikisestä väestöstä oli vuonna 2015, 4,5%, vuonna 2016, 2,8% ja vuonna 2017 edelleen 2,8%. Luku on valtakunnallista verrokkilukua pienempi, sekä pienempi kuin keskimäärin Lapissa. Luku on myös huomattavasti pienempi kuin muissa hyvinvointikertomuksen verrokkikunnissa.

Vanhustyön palvelut - ennaltaehkäisevä työ, tuki- palvelut, kotihoito ja tehostettu palveluasuminen

Ikäihmiset vastaavat ensisijaisesti itse ja lähiverkostonsa tuella omasta hyvinvoinnistaan ja käyttävät kunnan kaikille kuntalaisille tarjoamia palveluita.

Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksen mukaan 75-vuotta täyttäneistä ikäihmisistä 91-92% tulisi asua vakituisesti kotonaan. Sodankylässä kotona asuvien määrä on viime vuosina vähentynyt ja vuonna 2016 luku alitti laatusuosituksen ollen kuitenkin koko maan tasolla. Vuosien 2017 ja 2018 osalta valtakunnalliset tilastotiedot puuttuvat, mutta kunnan oman tilastoinnin mukaan tällä hetkellä **noin 88% yli 75-vuotiaista Sodankyläläisistä asuu vakituisesti kotonaan**. Kotona asuvista lähes puolet asuvat yksin - verrattuna koko maahan ja verrokkikuntiin yksinasuvia ikäihmisiä on Sodankylässä vähemmän.

Kuvio 19. Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavaniikisestä väestöstä (lähde: sotkanet.fi)



Sodankylän kunnan vanhustyö tukee ikäihmisten kotona asumista ja omatoimisuutta eri tahojen yhteistoiminnalla ja tuottaa/järjestää kunnan ikäihmisten palveluja heidän kodeissaan, palveluasunnoissa sekä tehostetun palveluasumisen yksiköissä. Vanhuspalvelujen tarjonta perustuu ikäihmisten tarpeiden pohjalta annettuun palveluohjaukseen ja tarkan palvelutarvearvioinnin sekä palvelujen myöntämisen kriteerien perusteella myönnettyihin palveluihin.

Vanhustyö tarjoaa palvelutarvearvioinnin perusteella ikäihmisille ennaltaehkäisevää toimintaa (erilaiset kuntoutusryhmät, hyvinvointia tukevat kotikäynnit, kuntosali, päivätoiminta, palveluohjaus) sekä tukipalveluja kotiin (mm. ateriapalvelut, turvpuhelimet, muu teknologia). Omaishoidon tuki, kotihoidon palvelut sekä loma-/intervallihoido (läheislomitus, perhehoito ja ostopalvelut lähinnä palvelusetelillä).

Palveluasuminen (Hannuksenranta, Kylälaakso ja Vasantie) on tarkoitettu ikäihmisille, jotka vielä pärjäävät pääsääntöisesti ilman yövalvontaa. Helmi-koti ja Nutukas tarjoavat ympärivuorokautista hoivaa (tehostettu palveluasuminen) keskivaikeaa ja vaikeaa muistisairautta sairastaville ja Hannuksenkartano fyysisesti huonokuntoisille sekä vaikeaa muistisairautta sairastaville vanhuksille.

Kuvio 20. Vanhustyön asiakasmääriä (lähde: Sodankylän vanhustyö)

Sodankylän vanhustenhuollon palvelut	2015	2016	2017	1.1.-31.8. 2018
Kotihoidon asiakkaat	447	400	413	371*
Kotihoidon käynnit	64 516	68 946	71 727	51 905**
Omaishoidettavia	133	143	156	123
Omaishoitajia	130	141	156	123
Tehostettu palveluasuminen	102	137	129 +13	129 +13

**** asiakkaista yli 75v. n. 77%**

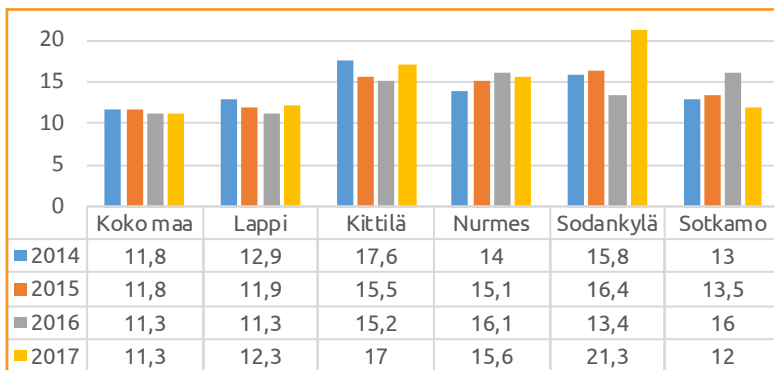
***** käynneistä n. 80% yli 75v. asiakkaiden luona**

Vanhustyön oman ennusteen mukaan vuonna 2018 kotihoidon käynntejä toteutuu noin 80 000. Asiakasmäärän ennustetaan kasvavan maltillisesti, n. 500 – 550 asiakkaaseen vuoden 2018 loppuun mennessä.

Kotihoito

Sodankylässä säännöllisen kotihoidon piirissä oli vuonna 2017 yli 200 yli 75 vuotiasta eli 21,3 % vastaavanikäisestä väestöstä. Vuoteen 2016 asti määrä oli laskeva, mutta tällä hetkellä kotihoidon asiakkaana on keskimäärin huomattavasti enemmän ikäihmisiä kuin koko maassa, Lapissa tai verrokkikunnissa.

Kuvio 21. Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11.2017 olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (lähde: sotkanet.fi)



Tehostettu palveluasuminen

Tehostetun palvelu asumisen tarve ikäihmisten keskuudessa kasvaa Sodankylässä. Tällä hetkellä kunnassa on 129 tehostetun palveluasumisen paikkaa. Vuonna 2016 yli 75-vuotta täyttäneitä tehostetun palveluasumisen yksiköissä asuvia ikäihmisiä oli Sodankylässä 82 kappaletta. Tämä tarkoittaa sitä, että tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus vastaavanikäisistä oli vuonna 2016 8,2%. Luku on rajussa kasvussa, sillä vuonna 2015 luku oli 5,9% ja vuonna 2014 5,3%. Vuoden 2016 verrokkiluku on suurempi kuin koko maassa ja Lapissa.

Saamelainen vanhustyö

Pohjoissaamenkielistä kotipalvelua on saatavilla virka-aikana Utsjoella, Karigasniemellä, Pohjois- ja Etelä-Inarissa, Hetassa, Karesuvannossa, Vuotsossa ja Sodankylässä. Sodankylän asumispalveluyksiköissä (joissa on saamenkielisiä asukkaita) työskentelee pohjoissaamenkielinen lähihoitaja muutamana päivänä viikossa.

Saamelaisten kotiseutualueella vanhustenhuollon (kotipalvelu, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen ja laitoshoito) palveluissa hyvän hoidon ja hoivan tavoitteena on, että **ikäkkäiden saamelaisten oma kieli ja kulttuuri huomioidaan kaikissa hoito- ja hoivapalveluissa.**

Saamenkielisyyttä tukevat hankkeet

Sodankylän kunta on aloittanut vuonna 2018 yhteistyön SámiSoster ry:n ja Kemijoki Oy:n kanssa perustamalla Vuotson kylään Mokta-tuvan. Mokta-tupa on osa SámiSoster ry:n Birgen Ruovttus (Pärjään kotona) –hanketta. **Mokta-tupa on matalankynnyksen kohtaamispaikka Vuotsossa, jossa ruokaillaan, seurustellaan ja järjestetään erilaista toimintaa, sekä suomeksi, että saameksi.**

Toimiva kotihoito Lappiin –hankkeessa pilotoitiin saamenkielistä ikäihmisten puhelinneuvontaa 5.2.-22.6.2018. Hankkeessa olivat mukana Sodankylän, Utsjoen, Inarin ja Enontekiön kunnat. Neuvontapalvelu oli tarkoitettu ikäihmisille, jotka tarvitsivat tietoa ikäihmisten palveluista tai tukea ja apua kotiin. Neuvontapalvelua oli saatavissa pohjois-, inarin-, ja koltansaamen kielellä. Yhteydenottojen määrä oli vähäinen. Hankkeen oman arvion mukaan tämä johtui saamelaisten ikäihmisten pienestä määrästä, puhelinneuvonnan lyhyestä kokeiluajasta ja tarpeesta saada enemmän henkilökohtaista informaatiota.

Hankkeen aikana perustettiin myös saamenkielisten työntekijöiden yhteistyöverkosto. Verkoston tavoitteena oli tukea saamenkielisiä työntekijöitä saamenkieliseen ja –kulttuuritaustaiseen työskentelyyn, sekä jakaa toimintamalleja ja käytäntöjä kuntien kesken. Verkosto kokoontui hankkeen aikana kerran kuukaudessa eri teemojen merkeissä ja tapaamisia on tarkoitus jatkaa vähintään kerran vuodessa työpajapäivän merkeissä Saamelaiskäräjien kutsumina.

Kuva: Vuotson Lapin markkinat-2015

2. Yhteenveto kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta vuosiraportissa 2019

Sodankylän kunnan hyvinvointikertomuksen ensimmäisessä osassa kuvataan kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa. Raportissa kuntalaisten hyvinvoinnin tila on jaettu ikäryhmittäin lapsiin, varhaisnuoriin ja lapsiperheisiin, nuoriin ja nuoriin aikuisiin, työikäisiin ja ikäihmisiin. Ikäryhmien lisäksi kuntalaisten yleistä hyvinvoinnin tilaa on kuvattu Talous- ja elinvoima-kappaleessa.

Yleisesti voidaan todeta, että yhdenkin vuoden tarkastelujaksossa kuntalaisten hyvinvoinnin tilassa voi tapahtua indikaattoritiedon perusteella nähtävissä olevia muutoksia. Hyvinvoinnin tilan tarkkaa kuvaamista vaikeuttaa kuitenkin indikaattoreiden päivitystiheyden harvuus. Osa indikaattoreista päivittyy vuosittain, mutta osa jopa neljän vuoden välein. Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa 2018 on keskitytty kuvaamaan ja selittämään niitä indikaattoreita, jotka ovat päivittyneet edellisestä tarkastelukerrasta.

Sodankylän kuntalaisten hyvinvoinnin tila on yleisesti ottaen hyvä. Suuria muutoksia ei ole tapahtunut edelliseen vuosiraporttiin verrattuna eikä kuntalaisten hyvinvoinnissa ole nähtävissä sellaisia yllätyksiä tai suuria muutoksia, jotka vaatisivat niin kutsuttua kriisireagoointia. Sen sijaan hyvinvointia tarkasteltaessa on nähtävissä useita kehityssuuntia, joihin kunnan tulisi kiinnittää huomiota ennaltaehkäisevässä työssä.

Talouden ja elinvoiman osalta indikaattoritiedot näyttävät negatiivisempina, kuin Sodankylän tulevaisuus yleisesti ottaen nähdään. Elinkeinojen ja talouden uskotaan kehittyvän positiivisesti mm. kaivannaisteollisuuden positiivisten näkymien myötä. Kuitenkin kuntalaisten velkamäärä asukasta kohti on kasvanut, väkiluku vähentynyt, nettomuutto kasvanut negatiivisesti ja huoltosuhde huonontunut. Perusterveydenhuollon osalta avohuollon lääkärikäyntien määrä asukasta kohti on myös lisääntynyt ja päihteiden, erityisesti alkoholin käyttö, on lisääntynyt, mikä on nostanut päihdehuollon nettokustannuksia entisestään. Sodankylän kunnan terveydenedistämisasiivisuus on kuitenkin noussut, mikä kertoo kunnan panostamisesta ennaltaehkäisevään työhön. Hyvinvoinnin edistäminen nähdään tärkeänä koko organisaatiossa, ja hyvinvointi huomioidaan valmisteilla olevassa uudessa kuntastrategiassakin.

Lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden sekä nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin tila on Sodankylän kunnan lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman 2018-2020 mukaan hyvä ja noudattaa valtakunnan tasoa.

Työikäisten hyvinvoinnin tila on myös Sodankylässä kehittynyt positiivisempaan suuntaan. Työttömyyden vähentyminen on ennätysmäistä ja tämä on vaikuttanut positiivisesti mm. kunnan asukkaan keskimääräisiin tuloihin, sekä toimeentulotuen saajien määrän vähentymiseen. Työikäisten osalta ennaltaehkäisevässä hyvinvointityössä tulisi nyt kiinnittää huomiota sairauspäivärahaa saaneiden määrään, sillä tilastot ovat Sodankylässä nousussa.

Ikäihmisten hyvinvoinnissa positiivista huomiota tulee kiinnittää avoterveydenhuollon käyntien vähentymiseen, sekä vammojen ja myrkytysten vähäiseen määrään. Erityiskorvattavien lääkkeiden määrät ovat Sodankylässä korkeampia, mutta tähän vaikuttaa esimerkiksi onnistunut diagnosointi terveyden- ja sairaanhoidossa. Tehostetun palveluasumisen määrät ja kotihoidon asiakasmäärät ovat nousussa ja ennaltaehkäisevässä työssä tulisikin kiinnittää huomiota kotona asumisen tukemiseen ja kotona asuvien ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseen. Yksinäisyys on yksi suuri huolenaihe ikäihmisten hyvinvointia arvioitaessa.

Saamelaisten kuntalaisten palveluihin on Sodankylässä viime vuosina panostettu, ja se osaltaan vahvistaa saamelaisväestön hyvinvointia.

Seuraavassa osiossa tarkastellaan vuodelle 2018 laaditun toimenpidesuunnitelman toteumaa. Toteuman seuranta on arvoitu niin sanallisesti kuin "liikennevaloilla". Toimenpidetaulukossa jokaisen kohdan viimeisessä sarakeessa on liikennevalokoodein merkitty toteuma seuraavasti:

-  Toimenpiteet toteutuneet (35)
-  Toimenpiteet aloitettu (22)
-  Ei toimenpiteitä (7 kpl)

II TOIMENPIDESUUNNITELMAN 2018 TOTEUMA

Painopistealue 1: TURVALLINEN ARKI JA YMPÄRISTÖ

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	SEURANTA	
Turvallisuuden edistäminen	Turvallisuussuunnitelma 2018-2022 Turvallisuussuunnitelma osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta Turvallisuussuunnitelman jalkauttaminen Kotivaraan varautuminen, tiedotuskampanja	Turvallisuussuunnitelman laadinta ei ole edennyt vuonna 2018, toimenpide kirjataan toteutettavaksi vuoden 2019 suunnitelmaan. Huom: Toimialoilla ja vastuualueilla käytössä omia turvallisuussuunnitelmia, jotka päivitetään säännöllisesti. Toteutetaan joulukuussa 2018 / viestintätiimi	 
Turvatietojen ja -taitojen vahvistaminen	EA- koulutukset perusopetukseen Deffa – koulutukset kylille ja sijoitustilojen kartoitus	EA-koulutuksia järjestetään kunnan henkilöstölle säännöllisesti vuosittain. Vuonna 2018 (09/2018 mennessä) EA1-koulutuksia on järjestetty 3 kpl, joita yksi on kohdennettu AKK:n koululle. Lisäksi on toteutunut 2 yhden päivän HätäEA-koulutusta. Defibrillaattorit kyliin – Kyläturvallisuuden edistämisen -hankkeelle on haettu rahoitusta. Toimenpiteet toteutuvat jos rahoittaja hyväksyy hankkeen. Hankkeen toteutusaika olisi 1.12.2018 – 30.6.2020.	 
Yhteisöllisyys ja verkostoituminen	Juttelupiiri, tavallisille nuorille / kohtaamispaikat Sivukylien nuorille suunnatut tapahtumat Järjestöjen tukeminen – mahdollisuus kokeilla eri harrastuksia	Nuorisotalo Net@:lle avattu uudet nuorisotilat, jonka kävijämäärä lisääntynyt. Wauto (liikkuva nuorisotila / Aseman Lapset) liikkuu joka viikko Syväjärvellä, Vuotsossa ja kirkonkylällä 3kk. Koululaisille ja koululaisten vanhemmille suunnatut Harrastemessut järjestettiin 23.8.2018. Mukana järjestöjä ja seuroja kertomassa harrastusmahdollisuuksista.	  
Nuorisotyön tehostaminen	Tietoa nuorille ja vanhemmille huumeiden ja nuuskan käytön haitoista Nuorisotyön tehostaminen	Vuosittainen yläkoululaisille suunnattu hyvinvointipäivä, johon osallistuu nuorten kanssa työskenteleviä tahoja. Tänä vuonna yhtenä työpajana Ehyt ry:n pitämä työpaja nuuskasta. Yhteistyö jatkuu syksyllä, kun Ehyt ry jalkautuu ehkäisevän päihdetyön viikolla Sodankylään ja järjestää yhdessä kunnan päihdetyöryhmän kanssa Nuuska-illan, jossa kohderyhmänä on nuoret, aikuiset ja nuorten kanssa toimivat tahot. Syksyllä on myös suunniteltu, että nuorisopalvelut ja nuoret ovat mukana EHYT ry:n tuottamassa Nuuska-agenttimallissa. Nuuska-agenttimallissa nuoret ovat itse ehkäisevän päihdetyön tekijöitä ja vertaisosaajia nuorten keskuudessa. Tavoitteena lisätä lasten ja nuorten tietoisuutta nuuskan käytön vaikutuksista eri näkökulmista, ehkäistä nuuskakokeiluja ja käyttöä. Päihdevalistusta tehdään aktiivisesti kaikessa nuorisotyössä. Koulunuorisotyöhön on panostettu, nuorisotyöntekijän työaika koululla on lisätty. JOPO-luokka (8-9 lk) aloittanut toimintansa elokuu 2018, jatkuu vuoden 2019 loppuun. Etsivä nuorisotyöntekijöiden vakinaistaminen.	 
Turvallisuutta tukevat peruspalvelut	Puheeksiottokäytäntöjen tehostaminen (määrä) / lapset puheeksi -toimintamallin käyttöönotto	Henkilöstöä on koulutettu Lapset puheeksi -toimintamallin käyttöön. Menetelmää käytetään jo varhaiskasvatuksessa, perheneuvolassa sekä muissa sosiaalipalveluissa.	

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	SEURANTA	
Turvallisuutta tukevat peruspalvelut <i>...jatkuu</i>	Koulukiusaamisen ehkäisy	Syksyllä 2018 VERSO eli vertaissovittelevä koulutus osallistuu koko perusopetuksen opetushenkilökunta ja n.20 oppilasta. Toiminta käynnistetään v. 2019 aikana ja sitä ohjaa 3-5 opettajaa jokaiselta koululta. Mallinnus tehdään osana hyvinvointikeskukseen sijoittuvan perhekeskuksen palveluiden kehittämistä ja organisointia.	
	Hoitopolku, lähisuhde- ja perheväkivalta > hoitopolun mallintaminen	Verkostomaista yhteistyötä kehitetään jatkuvasti, mukana poliisi, terveydenhuolto ja ja sivistyspalvelut. Rahoitusta on haettu etäturvakodin perustamiseen.	
	Teemapäivä: lähisuhde- ja perheväkivalta	Toteutetaan osana perhekeskuksen työntekijöiden koulutusta joko 2019 tai 2020.	
	Lapsiperheiden kotipalvelun toimintamalli	Lapsiperheiden kotipalvelun toimintamalli kuvattu palveluesitteessä, jota päivitetään tarvittaessa.	
	Saamenkielisten peruspalveluiden kehittäminen	Kunta on saanut rahoitusta 3100€ kotisivujen käännöstyöhön syksyllä 2018 saamen kielilain nojalla. Vuotsossa aloittanut saamenkielinen esiopetusryhmä elokuussa 2018. Vuotsossa on 1.3.2018 alkanut Birgen Ruovttus - Pärjään kotona, ikäihmisten olohuone ja kohtaamispaikka - hanke SamiSosterin toimesta.	
Lapsi- ja lapsiperheiden palveluiden kehittäminen	1,5,8-luokkalaisten luokka-kohtaisten tarkastusten yhteenvedot käyttöön	Toimialojen välistä yhteistyötä tehdään aktiivisesti. Neuvolan terveydenhoitaja on oppilashuoltoryhmien jäsen. Kouluterveyskyselyitä ja laajennetun terveystarkastusten koonteja käytetään työkaluina myös koulujen hyvinvointityöryhmissä.	
	Lape, integroidut palvelut, palveluohjaus suunniteltu	Toimialojen välistä yhteistyötä tehtiin yhdessä Lape-hankkeen kanssa aktiivisesti. Perhekeskusmallia rakennetaan Keski-Lappiin, jossa kehityksen keskiössä on lapsiperheiden palveluohjauksen kehittäminen. Lastensuojelun monitoimijainen toimintamalli on kehitteillä. Lape-palveluiden uudet toimintamallit on tarkoitus olla käytössä uudessa hyvinvointikeskuksessa v.2020 alusta.	
	Harrastetiloja ja toimintaa (määrä)	Vapaa-aikatoimen harrastetilat klo 16 – 22 ovat 100% käytössä, eli kysyntää on enemmän kuin mahdollista tarjota. Järjestöt /Revontuliopiston taiteen perusopetus järjestävät iltaisin toimintaa lapsille ja perheille. Liikunnanohjaajat vetävät eri-ikäisille ohjattua toimintaa arkipäivisin. Nuoriso-ohjaajat vetävät koulun jälkeen kerhoja. Kesällä kirkonkylässä pidettiin liikuntahallilla leiri nuorille. Sivukylissä järjestettiin kesäkerhoja (kesä-heinäkuussa 3h x 2vko) Sattasessa, Vuotsossa, Torvisessa, Vaalajärvellä ja Syväjärvellä. Osallistujia 39, lasta 6 – 12v. Lasten uimakoulu kesäkuussa n. 100 osallistujaa. Lasten taideleirille osallistui n. 20 lasta. Luosto Classic orkesterileirille osallistui n. 20. Museola järjestettiin perheille erilaisia tapahtumia ja työpajoja. Lasten ja nuorten kulttuuriviikko järjestetään vuosittain (päiväkotien ikäisistä - toisen asteen koululaisille).	

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	SEURANTA	
Lapsi- ja lapsiperheiden palveluiden kehittäminen	Satsaus järjestöihin, järjestöavustusten myöntäminen Kamauksen alueen kaava	Järjestöavustuksia myönnetään vuosittain, ja syksyn 2018 aikana järjestöavustuksien kriteerit päivitetään (yleis/kohdeavustus). Kts. painopistealue 3, kohta järjestöyhteistyön kehittäminen. Kaavoituskatsauksessa 2018 alueen kaavoituksen on arvioitu käynnistyvän vuonna 2019.	 
Ennaltaehkäisevän työn tehostaminen	Raskauden keskeytysten vähentäminen: keskustelun kohdentaminen ehkäisevään työhön	Ilmainen ehkäisy alle 20 vuotiaille v. 2018 alusta lähtien. Kunnassa on luotu selkeät käytännöt nuorille ja tietoa jaetaan aktiivisesti eri tilaisuuksissa. Yhteistyö nuorisotoimen kanssa.	
Maahanmuutto/kotouttamisen kehittäminen	Peruspalvelujen vahvistaminen, mittarina koulutusten määrä	Maahanmuuttajat saavat kunnasta kaikille kunnan asiakkaille tarjottavia peruspalveluita. Lisäksi maahanmuuttoa ja kotouttamista koskevissa asioissa palvelee maahanmuuttokoordinaattori. Maahanmuuttajat tarvitsevat tehostettua ohjausta ja neuvontaa oppiakseen toimimaan suomalaisessa palvelujärjestelmässä ja löytääkseen tarvitsemansa palvelut. Maahanmuuttokoordinaattorin työn tukena toimii kotouttamistyöryhmä, jossa on edustajat mm. sosiaali- ja terveyspalveluista, varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, seurakunnasta ja Revontuliopistosta. Maahanmuuttaja-asiakkaan kanssa asioidessa käytetään tarvittaessa tulkkia. Sodankylän kunnan henkilöstöä on koulutettu tulkkipalveluiden käytössä. Varhaiskasvatuksen ja terveydenhuollon henkilöstölle on tarjottu koulutusta monikulttuurisen asiakkaan kohtaamiseen.	

Painopistealue 2: VIIHTYISÄ YMPÄRISTÖ

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	SEURANTA	
Vapaa-aikapalveluiden kehittäminen	Nuorille tiedottaminen vapaa-aikapalveluista, kuntosalit, oma vuoro/ohjattua toimintaa	Nuoria tiedotetaan sosiaalisen median kautta hyvin (käytössä useita nuorten kanavia). Tieto tavoittaa nuoria hyvin.	
<i>Tiedottaminen, viestittäminen ja opastus</i>	Liikuntaresepti; perusterveydenhuollosta liikuntatoimeen	Siirretään toteutettavaksi vuoden 2019 aikana. Liikuntatoimen aikuisten terveystoimintahanke yksi työkalu asian edistämisessä.	
	Uimahallin käyttäjämäärät näkyviin	Uimahallin kävijämäärät näkyvät yhtenä mittarina TA-toteutuksessa. Kävijämäärä lisääntyi vuoden alusta kun alle 18-vuotiaat pääsivät ilmaiseksi uimaan.	
	Urheilupuiston valaistuksen parantaminen	Suunnitelma valaistuksen parantamiseksi tehdään loppuvuoden 2018 aikana ja toteutetaan 2019. Urheilupuiston viihtyvyyttä ja turvallisuutta on edistetty muilla toimenpiteillä vuonna 2018.	
	Kirkonkylän keskustan opasteet	Keskustaajamaan on kesällä 2018 sijoitettu MieSydänSodankylä-viirit, joiden yhtenä tavoitteena on ollut houkutella alueella liikkuja keskustajaamaan ja lisätä viihtyvyyttä.	
	Elektroninen opastustaulu ennen taajamaa	Opastaulun sijaintia suunniteltu, tarkemmat suunnitelmat opastaulun toteuttamisesta voidaan tehdä Jeesiön siltatyömaan edetessä.	

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	SEURANTA	
	Leikkipuistot / kuntopuistot: Kuntoiluvälineitä aikuisille; ikäihmi- set huomioiden Kohtaamispuisto Esteettömyys	AKK:n piha-alueelle rakennettu parkour-puisto. Vuotturaipan palloilukentälle valmistuu kaikenikäisille tarkoitettu yhdistetty leikki- / kuntoilupuisto syksyllä 2018. Vuoden 2020 alusta käyttöön otettavan hyvin- vointikeskuksen pihalle valmistuu kaiken ikäisille suunnattu treenipuisto. Teknisissä palveluissa on suunnitteilla lasten osallistaminen leikkipuistojen suunnitteluprosessiin vielä vuoden 2018 aikana.	●
	Asiakaskyselyjen tehostaminen (lapset)	Lasten osallistaminen tullaan huomioimaan mah- dollisuuksien mukaan myös uuden kouluraken- nuksen suunnittelussa.	●
	Ylikulkusillat – jatkosuunnittelua	Jeesiönrannan alueen asemakaavoitus on käyn- nissä, samalla tarkastellaan siltajärjestelyjä. Alikulkusuunnitelmat ovat jo olemassa.	●
	Paavon polku- tiedottaminen	Järjestöjen oman tiedottamisen lisäksi VisitSo- dankylän kanavien kautta tiedotettu Paavon polun ulkoilureitistä. Reitille on asennettu kävijä- laskuri, jonka mukaan reitillä on päivittäin useita kymmeniä kävijöitä.	●
	Infokarttapalvelu kunnan etusivulle	Infokartta käytössä kunnan ja VisitSodankylän kotisivuilla, mutta tällä hetkellä linkki ei ole etu- sivulla. Selvitetään kävijästatistiikkaa ja suunni- tellaan sopiva sijoituspaikka. Karttapalvelu on nostettu näkyvämmäksi etusivulle uutisten ja bannereiden kautta esim. latujen auetessa.	●
	Kommatin reitistöt – opastus kuntoon	Opasteita uusittu jo kesällä 2017, reitistöjen ke- hittämistyötä tehdään koko ajan, ja reittimerkin- töjen lisääminen on suunnitelmassa vuonna 2019.	●
	Freeride-alue moottorikelkkailuun	Perustettu kelkkatyöryhmä, tällä hetkellä suunni- tellaan alueen sijaintia.	●
	Luoston ulkoilumahdollisuuksista tiedottamien kuntalaisille	Kunnan kotisivujen tapahtumakalenteri on myös Luoston tapahtumajärjestäjien käytettävissä. Luoston ulkoilumahdollisuuksista on tiedotettu VisitSodankylä-kotisivuilla, some-kanavissa ja esim. eri tapahtumien ohjelmalehtisissä ja muissa kunnan materiaaleissa. VisitSodankylän ja kun- nan yleinen viestintä tekevät someyhteistyötä, ja uutisia esim. jaetaan ristiin useissa kanavissa.	●
	Lasten puuhamaa torin yhteyteen	Uuden torialueen kaavoituksen arvotaan käyn- nistyvän vuonna 2020.	●
	Tulevaisuuden kulttuuri- ja liikunta- tilat, Kulttuuritilat	Jäähallin rakennustyöt ovat meneillään. Kulttuuritilojen osalta ei ole päätöksiä.	●

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	SEURANTA	
Vapaa-aikapalveluiden kehittäminen	Erkki Alajärven näyttely "Aaten paja" Sodankylä taloon	Muistonäyttely toteutunut kesällä 2018 Sodankylän keskustan liiketilassa. Kartoitus pysyvän näyttelytilan osalta kesken.	
...jatkuu	Golf- lyöntipaikka – liikuntahalli	Ei suunnitelmia tällä hetkellä.	
Asuminen	Viihtyisät tontit	Kesän 2018 aikana toteutettu maisemanhoitotöitä Savikankaan alueella, Kitisen varrella sekä Siltaharjussa Porttipahdalla, lisäksi puistoalueita on siistitty ja harvennettu. Toimenpiteitä tehdään vuosittain.	
	Kersilön kevyen liikenteen väylän suunnittelu ja toteutus	Vuodelle 2019 suunnitteluun varataan määrärahat talousarviossa	
Ympäristö	Kimppakyydit sivukyliltä	Sisältyy Järjestökeskus Kitinen ry:n kanssa tehtyyn yhteistyösopimukseen.	
Liikenneyhteydet	Lentokenttäyhteys Rovaniemi – Sodankylä	Edunvalvontatyötä liikenneyhteyksien parantamiseksi on tehty, Sodankylän kunta on esim. ollut mukana Itä-Lapin liikennöintityöryhmässä. Vuoden 2018 aikana uusia yhteyksiä ei ole toteutunut.	
	Sodankylän opastus etelästä	Asiasta käyty keskusteluja ELY-keskuksen kanssa, mutta opastuksen parantamiseksi ei ole tällä hetkellä saatu ELY:ltä vihreää valoa.	
	Kaananmaa – nelostie siltayhteys	ELY-keskuksen ja kaivosyhtiön kanssa aloitettu keskustelut asiaan liittyen. Maakuntakaavan päivitys myös käynnissä.	

Painopistealue 3: OSALLISTUVA YHTEISÖ

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	SEURANTA	
Yhteisö kasvat- taa ja tukee	Turvallisen koulu- ja päiväkotimatkan varmistaminen lapsille ja nuorille <i>HUOM: kirjataan myös vuoden 2019 suunnitelmaan muuttuneiden koulujärjestelyjen vuoksi</i>	Henkilöstölle ja lapsille järjestetty liikenneturvan koulutusta ja tilaisuuksia. Vanhemmille ja kunnan sähköisissä kanavissa jaettu liikenneturvan tiedotteita. Järjestöt mukana turvaamassa koulutietä kouluvuoden alussa. 26.9. heijastinkampanja kouluilla.	
	Tiedonkulun parantaminen vaarallista kohteista	Nykyinen tiedonkulku katsotaan tällä hetkellä riittäväksi, ilmoituksia on saatu mm. kunnan some-kanavien kautta ja niihin on pystytty reagoimaan nopeasti. Tähän asiaan palataan Turvallisuuksuunnitelman laatimisen yhteydessä. Tulevaisuudessa voidaan miettiä esim. mobiiliapplikaation käyttöönottoa.	
	Karttapohjainen kysely laajemmin käyttöön	Tällä hetkellä karttapohjaista kyselyä ei suunnitella otettavaksi pysyvään käyttöön, vaan sitä käytetään kampanja-luontoisesti. Vuonna 2017 toteutetusta Viihtyisät asuin ympäristöt-kyselystä saatiin kerättyä laajasti tietoa, jota tullaan hyödyntämään yli toimialojen.	

TAVOITTEET

Yhteisö kasvat-
taa ja tukee

...jatkuu

Sukupolvien
välinen
kohtaaminen

TOIMENPITEET

Kuntalaiset voivat kuntalaisaloitet-
ta kevyemmin aloitteita vaarallisten
paikkojen korjaamisesta (esim.
Facebookin tai kiinteistöhoitajien
"tilausjärjestelmän" tms. kautta)

Tehdyt ilmoitukset vaarallisista
paikoista yleisesti nähtäville esim.
kunnan verkkosivuille, sekä tieto
siitä, mitä niille on tehty tai aiotaan
tehdä ja milloin.

Yhteistyö poliisin kanssa

Koulumatkojen varrelle tehostettua
nopeusrajoitusten valvontaa?

Kaatumisten vähentäminen
Ikäihmisille liukuesteet kenkiin:
Tarjotaan liukuesteitä kenkiin haluk-
kaille yli 75-vuotiaille.

Hannuksenkartanon kuntosal-
ohjauksen tehostaminen; hyvä lihas-
kunto ennaltaehk. kaatumisia

Nuorten osallisuuden
kehittäminen: Valinnaisiin opinto-
hin liittyviä vapaaehtoisuuskursseja.
Nuoret voisivat tulla vanhusten-
taloihin ja opettaa esim. digitaali-
taitoja eläkeläisille kirjastossa tai
kunnanvirastolla.

Kummipappa ja -mummitoiminta
> "pikatreffit", joissa perheet ja
vapaaehtoiset voisivat tavata

Päiväkotiryhmien ja ikääntyneiden
sopimuksellinen yhteistyö, pitää ot-
taa huomioon varhaiskasvatussuun-
nitelmissa, jotta tulisi toteutettua

SEURANTA

Kts. Tiedonkulun parantaminen vaarallisista koh-
teista > kuntalaiset ovat löytäneet some-kanavat
tähänkin tarkoitukseen. Yhteydenottoja tulee
edelleen myös puhelimitse ja sähköpostilla.

Tarvittaessa vaaranpaikoista tiedotetaan kuntalai-
sia eri kanavissa, mutta reaaliaikaiselle seurannalle
ei ole tarvetta (pystytään reagoimaan nopeas-
tikin), eikä olemassa olevaa raportointijärjestel-
mää. Yhdyskuntatekniikan päällikkö vastaa esim.
some-kanavan kautta tehtyihin ilmoituksiin.

Yhteistyötä tehdään tarvittaessa, esim. pyynnöt
nopeusvalvonnasta.

Nopeusnäyttötaulu otettu käyttöön kesällä 2018,
nopeusnäyttö kiertää eri sijainneissa (koulut, päi-
väkodit ym.)

Liukuesteiden jako on sovittu organisoitavaksi yh-
dessä Järjestökeskus Kitinen ry:n kanssa, toteutuu
jos saadaan yritykset mukaan rahoittamaan.

Liikuntapalv. kouluttanut vapaaehtoisia vertaisoh-
jaajia, lisäkoulutusta suunnitellaan ja jatkossa eri-
tyisen tärkeää turvata vertaisohjaamisen jatkuvuus

Lukiolla on syksystä 2018 alkaen mahdollisuus
suorittaa vapaaehtoinen kurssi "Seniори somessa",
jossa lukiolaiset suorittavat 30 tuntia some-ope-
tusta ikä-ihmisille sovitusti joko koululla, kirjastos-
sa tai seniorin kotona. Koulu avustaa opiskelijoita
löytämään halukkaita senioreita, ellei oppilas itse
tunne ketään halukasta osallistujaa.

Vuoden 2019 aikana nuorten osallisuutta kehite-
tään yhdessä nuorisovaltuuston kanssa.

Sisältyy Järjestökeskus Kitinen ry:n kanssa tehtyyn
yhteistyösopimukseen, suunnittelutasolla. Kevy-
empi lukuvaari/-mummo -toiminta aloitettu.

Päiväkotiryhmät tekevät yhteistyötä ikääntynei-
den kanssa melko säännöllisesti. Sopimuksellista
yhteistyötä ei ole aloitettu, eikä sopimukselle
nähdä tarvetta, sillä yhteistyö toimii moitteetta jo
nykyisellään.



TAVOITTEET	TOIMENPITEET	SEURANTA	
Järjestö-yhteistyön ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen	Tarvitaan parempaa koordinaatiota: esim. järjestöyhteyshenkilön kautta Järjestötreffit, jossa on päättäjät ja virkamiehet mukana, näin voitaisiin suunnitella käytännön toimia tehokkaasti yhdessä. Järjestöille myönnettäviin avustuksien kriteerinä ovat hyvinvointikertomuksen tavoitteiden mukainen toiminta	Yhteistyösopimus Järjestökeskus Kitinen ry:n kanssa tehty, sopimukseen on kirjattu suunnitelma järjestöyhteistyön kehittämiseksi. Perusterveydenhuollossa oma järjestöyhdyshenkilö ja yhteistyötä toteutetaan aktiivisesti. Esim. 10.4. 2018 järjestetty järjestöjen kuuleminen sekä säännöllisesti avoimet kahvitilaisuudet järjestökeskuksella. Hyvinvointikeskukseen on rekrytoitu kehittäjäasiakkaita mm. järjestöistä. Järjestöjen kanssa on toteutettu koulutus saattohoidon tukihenkilöille. Suunnitellut järjestötreffit jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Tapahtuma toteutuu 14.11.2018 Järjestöfoorumina. Toimialoilla on käytössä kriteerit, joita on uudistettu ja uudistetaan tarvittaessa. Kriteerien yhtenäistämistä toimialojen välillä ei nähdä tällä hetkellä tarpeellisenä. Järjestöyhteistyötä halutaan kehittää muilla tavoin.	  
Yritysyhteistyön kehittäminen	Yritykset mukaan järjestöjen tavoin tuottamaan hyvinvointikertomuksen mukaisia palveluja: "yrityshautomo", jossa asiaa edistettäisiin yrittäjien ja virkamiesten yhteistyönä.	Yrityshautomotoiminta ei ole virallisesti käynnistynyt, mutta hyvinvointiin liittyvää yhteistyötä on tehty, esim. liikuntapalvelut ja apteekki. Elinkeinopalvelut järjestää säännöllisiä kuukausitapaamisia Sodankylän yrittäjäyhdistyksen kanssa sekä tekee jatkuvaa yritysneuvontaa yrittäjiksi aikoville, alueella jo toimiville yrityksille sekä auttaa toimitilojen etsinnässä. Lisäksi elinkeinopalvelut pyrkii yhdessä yrittäjien kanssa tuomaan Sodankylään Liki-liikekonseptia (vrt. Rovaniemi / www.likiliike.fi)	
Yksilön osallistumismahdollisuudet ja omasta hyvinvoinnista vastaamisen mahdollisuudet paranevat	Osallistumisoppaan 2018 –osallistumistavat vakiintuvat osaksi valmistelua ja päätöksentekoa ODA- hankkeen toimintamallien avulla voidaan edistää ikäihmisten omasta hyvinvoinnista vastaamista	Kuntalaisten toivomia osallistumistapoja on käytetty toimialoilla monipuolisesti ja runsaasti kuluvana vuonna. Hankkeessa on kehitetty Minäkö läheishoitaja? –kysely, jonka avulla läheistään hoitava kansalainen voi selvittää, millaista tukea tai palvelua hoitajan elämäntilanteeseen on tarjolla. Vastausten perusteella hoitaja saa elämäntilanteeseen sopivan toimintasuosituksen ja ohjauksen esimerkiksi alueella toimivien järjestöjen tai kunnallisiin palveluihin tai tiettyjen kunnallisten sosiaalipalvelujen hakemiseen. Minäkö läheishoitaja? –kysely on osa Omaolo –palvelujen palveluarviota. Omaolo –palvelut tulevat osaksi Kelan Kanta-palveluja. HUOM: Kansallinen ODA-hanke päättyy 31.10.2018, mutta Sodankylän oma hanke jatkuu vuoden 2018 loppuun asti.	 

Yhteenveto vuoden 2018 hyvinvointisuunnitelman toteumasta

Vuoden 2018 toimintasuunnitelmaan on kirjattu 64 toimenpidettä, joista jakautuvat painopistealueittain seuraavasti:

Painopistealue 1: Turvallinen arki ja ympäristö 22 kpl

Painopistealue 2: Viihtyisä ympäristö 24 kpl

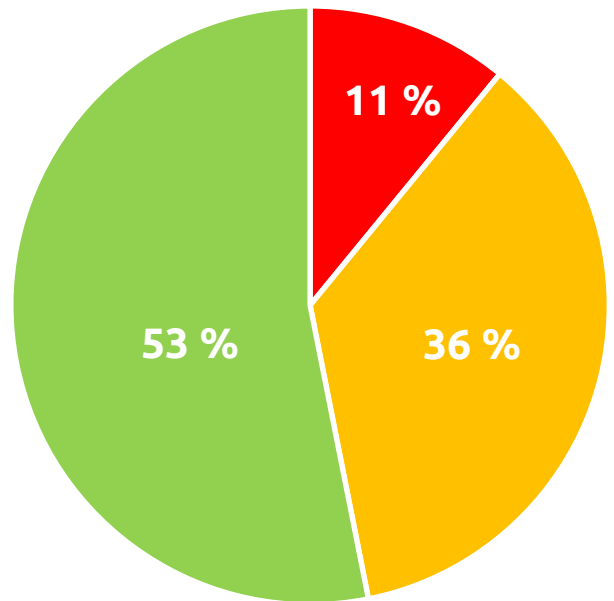
Painopistealue 3: Osallistuva yhteisö 18 kpl

Lokakuussa 2018 kaikista toimenpiteistä 53% on toteutunut, 36% aloitettu ja 11% osalta toimenpiteet eivät ole toteutuneet.

Hyvinvointityöryhmä on käynyt läpi hyvinvointisuunnitelman keskeneräiset ja ei-aloitetut toimenpiteet ja arvioineet mitkä toimenpiteet siirretään vuoden 2019 hyvinvointisuunnitelmaan. Vuoden 2018 hyvinvointisuunnitelmasta on siirretty vuodelle 2019 toimenpiteitä, joiden toteuttaminen ei ole kuluvan vuoden aikana ollut mahdollista esimerkiksi taloudellisten syiden tai resurssien vuoksi. Siirtyviä toimenpiteitä on voitu tarkentaa ja päivittää hyvinvointitarpeiden ja toimialojen mukaisiksi. Joidenkin punaisella merkittyjen toimenpiteiden osalta on hyvinvointityöryhmä todennut, että toimenpiteellä ei ole mahdollisuuksia edetä ja se on loppuun käsitelty.

Vuoden 2019 hyvinvointisuunnitelmaan on nostettu myös kokonaan uusia hyvinvointia tukevia toimenpiteitä eri painopisteiden alle. Nämä toimenpiteet on kerätty kunta-laisten osallisuusmateriaaleista sekä toimialojen hyvinvointitarpeiden näkökulmasta. Vuoden 2019 hyvinvointisuunnitelma on käsitelty hyvinvointityöryhmässä, johtoryhmässä, rikoksantorjuntatyöryhmässä, turvallisuus- ja hyvinvointi-foorumeissa sekä kunnanhallituksessa.

Kuvio 16. Vuoden 2018 hyvinvointisuunnitelman toteuma (lähde: kunnan oma tilasto)



- Toimenpiteet toteutuneet (34)
- Toimenpiteet aloitettu (23)
- Ei toimenpiteitä (7 kpl)



III HYVINVOINTISUUNNITELMA 2019

Painopistealue 1: TURVALLINEN ARKI JA YMPÄRISTÖ

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	AIKATAULU / VASTUUT
Turvallisuuden edistäminen	Laaditaan turvallisuussuunnitelma Turvallisuussuunnitelma osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta Turvallisuussuunnitelman jalkauttaminen Kuntalaisille suunnatun turvallisuuskyselyn toteuttaminen kansallisen rikosentorjuntaohjelman mallin mukaisesti	Hyvinvointikoordinaattori koordinoi toimintaa, johtoryhmä nimeää työryhmän ja kutsuttavat tahot Hyvinvointikoordinaattori, rikosentorjuntatyöryhmä turvallisuussuunnitelman laatimisen yhteydessä
Turvatietojen ja -taitojen vahvistaminen	Defibrillaattorit kyliin – Kyläturvallisuuden edistämisen -hankkeelle on haettu rahoitusta Leader Pohjois-Lappi ry:ltä, mukana on 6 kyläyhdistystä.	Mikäli rahoitus myönnetään toteuttamisaika on 1.12.2018 – 30.6.2020 / Kylätoiminta
Turvallisuutta tukevat peruspalvelut	Hoitopolku, lähisuhde- ja perheväkivalta > hoitopolun mallintaminen Teemapäivä: lähisuhde- ja perheväkivalta Etäturvakoti -hankkeen toteuttaminen, rahoitusta haettu Koulumatkan turvallisuuden selvittäminen ja varmistaminen muuttuneessa koulutilanteessa	Käytössä uudessa hyvinvointikeskuksessa v. 2020 alusta. Toteutetaan osana perhekeskuksen työntekijöiden koulutusta joko 2019 tai 2020 Sosiaalipalvelut Sivistyspalvelut ja hyvinvointityöryhmä turvallisuussuunnitelman laatimisen yhteydessä
Lapsi- ja lapsiperheiden palveluiden kehittäminen	Lapsiperheiden palveluohjauksen toimintamallin suunnittelu Kamauksen alueen kaava Mitataan kuntalaisten koettu onnellisuus kyselynä ja käytetään sitä jatkossa hyvinvointikertomuksessa mittarina	Tarkoitus olla käytössä uudessa hyvinvointikeskuksessa v. 2020 alusta / Perusturva Alueen kaavoituksen arvioidaan käynnistyvän vuonna 2019. Hyvinvointikoordinaattori ja viestintä



Painopistealue 2: VIIHTYISÄ YMPÄRISTÖ

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	AIKATAULU / VASTUUT
Vapaa-aikapalveluiden kehittäminen <i>Tiedottaminen, viestittäminen ja opastus</i> <i>Virkistysreitit</i>	Liikuntaresepti; perusterveydenhuollosta liikuntatoimeen Tietoisuuden lisääminen työikäisille kuntalaisille suunnatusta Liikuntaneuvonta-hankkeesta > tiedottaminen ja kuntalaisten aktivointi Elektroninen opastustaulu ennen taajamaa Freeride-alue moottorikelkkailuun Kommatin reittimerkintöjen parantaminen jatkuu Lasten puuhamaa torin yhteyteen Erkki Alajärven näyttely "Aaten paja" pysyväksi	Vuoden 2019 aikana / perusterveydenhuolto ja vapaa-aikatoimi Jatkuu vuoden 2019 aikana / liikuntatoimi, hanketyöntekijä Suunnitelmat opastaulun toteuttamisesta Jeesiön siltatyömaan edessä / yhdyskuntatekniikka, kehittämispalvelut ja yritykset yhdessä Kelkkatyöryhmä Vuoden 2019 aikana, jatkuvaa kehittämistä tarpeiden mukaisesti Uuden torialueen kaavoituksen arvoidaan käynnistyvän vuonna 2020. Kartoitus pysyvän näyttelytilan osalta kesken / Kulttuuritoimi
Asuminen	Kersilön kevyen liikenteen väylän suunnittelu ja toteutus	Suunnittelu vuoden 2019 aikana / tekniset palvelut
Ympäristö <i>Liikenne-yhteydet</i>	Kimppakyydit sivukyliltä Kaananmaa – nelostie siltayhteys: ELY-keskuksen ja kaivosyhtiön kanssa jatketaan keskusteluja asiaan liittyen. Lisäksi maakuntakaavan päivitys on käynnissä.	Sisältyy Järjestökeskus Kitinen ry:n kanssa tehtyyn yhteistyösopimukseen. Tekniset palvelut / Yhdyskuntatekniikka

Painopistealue 3: OSALLISTUVA YHTEISÖ

TAVOITTEET	TOIMENPITEET	AIKATAULU / VASTUUT
Yhteisö kasvat- taa ja tukee	Hannuksenkartanon kuntosali- ohjauksen tehostaminen: lisäkoulutus vapaaehtoisille vertaisohjaajille, jotta turvataan vertaisohjaamisen jatkuvuus	Liikuntapalvelut, vanhustyö
<i>Sukupolvien kohtaaminen</i>	Kummipappa ja -mummo -toiminnan suunnittelu ja toimintaedellytysten kartoitus	Sisältyy Järjestökeskus Kitinen ry:n kanssa tehtyyn yhteistyösopimuk- seen
	Hyvään vanhuuteen Sodankylässä - vanhustyön strategia on voimassa v. 2018 loppuun. Uusi van- hustyön strategia tehdään alueellisen vanhustyön suunnitelman pohjalta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Vuoden 2019 aikana / Vanhustyö
Järjestö- yhteistyön ja vapaaehtois- toiminnan kehittäminen	Järjestöjen esittelyt kunnan viestintäkanavissa, 12 järjestöä/vuosi	Hyvinvointikoordinaattori, järjes- töyhdyshenkilöt, tiedottaja
	Järjestöesitteen kehittäminen	Alkuvuosi 2019 / järjestöyhteistyötä tekevät yhdyshenkilöt toimialoita, järjestöt, tiedottaja
	Tiedon lisääminen vapaaehtoistoiminnasta kunnan viestintäkanavien kautta, selvitetään miten kunta voi edistää vapaa-ehtoisten ja avun tarvitsijoiden yhteen- saattamisessa	Hyvinvointityöryhmä, viestintä
Yritysyhteistyön kehittäminen	Liki-liike konseptin käyttöönotto	Kehittämispalvelut, yrittäjät



LIITE 1: HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN ERILLISOHJELMAT JA –SUUNNITELMAT

Hyvinvoinnin edistäminen näkyy kunnan kaikilla toimialoilla ja palveluissa. Sodankylässä on laadittu useita eri ohjelmia ja asiakirjoja, joihin sisällytyt tavoitteet ja niiden toteuttaminen vaikuttavat kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin. Nämä asiakirjat näkyvät alla olevassa luettelossa.

Yleinen toiminnan ohjaus

Kuntastrategia 2017-2019. Uutta kuntastrategiaa on valmisteltu vuoden 2018 aikana.

Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2018

Kotouttamisohjelma 2017-2020

Hankintastrategia

Valmiussuunnitelma

Rikoksentorjuntaohjelma 2017-2020

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma 2017-2020

Asuntoohjelma 2018-2021

Sodankylän kunnan matkailun kehittämisen toimenpideohjelma 2016-2020

Kaivosohjelma

Kuntalaisten osallisuusopas

Sivistyspalvelut

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman 2018-2020

Saamenkielinen varhaiskasvatussuunnitelma

Esiopetussuunnitelma

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Mielenterveys- ja päihdestrategia 2011-2020

Ikääntymispoliittinen strategia 2010-2018

Tekninen toimiala

Asuntoohjelma 2018-2021

Maankäyttöpoliittinen ohjelma



Tavoitteena taloudellisesti,
sosiaalisesti ja ekologisesti
kestävä kaivostoiminta.

Sodankylän kunnan
kaivosohjelma
2018–2021



ROHKEA, YHTÄ
UTELIAS S

Kuntastrat

OSALLISTUVA SODANKYLÄ 2017

MIE
♥
SODANKYLÄ

OSALLISTU
PÄÄTÖKSENTEKOON

Kuntalaisen osallisuusopas 2017

LIITE 2: VUOSIRAPORTISSA 2019 KÄYTETYT INDIKAATTORIT

Kuvio	Kuvion nimi	Lähde	Päivitetty
Kuvio 1.	Terveystiedonvälittäminen Sodankylässä	TEAviisari	12.10.2018
Kuvio 2.	Terveystiedonvälittäminen Sodankylässä, vertailutieto 2015-2017	TEAviisari	12.10.2018
Kuvio 3.	Terveystiedonvälittäminen Sodankylässä 2017, vertailutieto verrokkikunnittain	TEAviisari	12.10.2018
Kuvio 4.	Sodankylän kunnan merkittävimmät tuloerät ja toimintakate, kehitys 2014-2017	Sodankylän kunnan tilinpäätös 2017	2017
Kuvio 5.	Lainakanta vuonna 2017 euroa / asukas	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 6.	Perusterveydenhuollon terveystiedonvälittäminen Sodankylässä, 2015 vs. 2017	TEAviisari	12.10.2018
Kuvio 7.	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki käynnit yhteensä / 1000 asukasta	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 8.	Erikoissairaanhoidon hoitopäivät ja avohoitokäynnit 2015-2017	Sodankylän kunnan tilinpäätös 2017	2017
Kuvio 9.	Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25-64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 10.	Täysin tervehampaisten 5-17 vuotiaiden määrä prosentteina vuonna 2017	Suun terveydenhuollon oma tilasto	2017
Kuvio 11.	Oikomishoidossa vuonna 2017 olevat 5-17 vuotiaat Sodankyläläiset	Suun terveydenhuollon oma tilasto	2017
Kuvio 12.	Sodankylän kunnan lasten ja nuorten hyvinvointiohjelmasta 2018-2020 koostettua tietoa	Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma	2018
Kuvio 13.	Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain	TEM	2018
Kuvio 14.	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, %osuus vastaavanikäisestä väestöstä	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 15.	Sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 16.	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 17.	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, %osuus vastaavanikäisestä väestöstä	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 18.	Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1000 vastaavanikäistä	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 19.	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, %osuus vastaavanikäisestä väestöstä	Sotkanet.fi	2017
Kuvio 20.	Vanhustyön asiakasmääriä	Sodankylän vanhustyö	31.8.2018
Kuvio 21.	Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11.2017 olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat %osuus vastaavanikäisestä väestöstä	Sotkanet.fi	2017

LIITE 3: HYVINVOINTITYÖRYHMÄN KOKOONPANO

Sodankylän kunnan hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2018 on laadittu yhteistyössä hyvinvointityöryhmän kanssa. Hyvinvointityöryhmä on eri toimialojen edustajista koottu työryhmä, joka tuottaa paikallista tietoa raporttia varten ja seuraa hyvinvointisuunnitelman toteutumista. Vuonna 2019 hyvinvointityötä on tarkoitus kehittää sitouttamalla työhön vielä laajemmin eri toimialojen edustajia. Vahva edustus toimialoilta varmistaa laadukkaan, paikallisen hyvinvointiedon mahdollisimman laajan käyttämisen ja tukee valtakunnallisten indikaattorien tietojen analysointia.

Hyvinvointityöryhmän kokoonpano 2018

** uudet jäsenet*

Hallinto- ja kehittämispalvelut

hyvinvointikoordinaattori Minna Seppälä *
johdon assistentti Henna Illikainen *
henkilöstö- ja viestintäpäällikkö Katja Aikio
elinkeinokoordinaattori Mika Uusitalo

Sivistyspalvelut

varhaiskasvatuspäällikkö Ritva M. Ollila
vapaa-aikapäällikkö Arja Nieminen
vs. rehtori Antti Parkkinen

Perusturvapalvelut

vanhustyön johtaja Inga Mukku
vastaava hammaslääkäri Anita Kaisanlahti
johtava hoitaja Johanna Tervala
osastonhoitaja / terveydenhoitaja Marja Tuovinen
vs. sosiaalityönjohtaja Raija Kumpula *

Tekniset palvelut

maankäyttöpäällikkö Ari Pesonen

Hyvinvointityöryhmän kokoonpano on joustava, ja tarvittaessa kokoukseen osallistuu nimetyn jäsenen varahenkilö tai muu asiantuntija aiheesta riippuen.



Sodankylä
Lapin tähtikunta

Jäämerentie 1 (PL 60) | 99601 Sodankylä | vaihde puh. 0400 618 870
kirjaamo@sodankyla.fi | www.sodankyla.fi